

**KREPITEV
ZDRAVJA**
za vse

KATALOG INFORMACIJ SLOVENSKA BISTRICA

KATALOG INFORMACIJ SLOVENSKA BISTRICA

Za izvajalce operacije »Nadgradnja in razvoj preventivnih programov ter njihovo izvajanje v primarnem zdravstvenem varstvu in lokalnih skupnostih«

Avtorji: Silvija Lunder, Ajda Podgoršek Nikolič, Nika Bertalanič, Janja Mišič, Brigita Kolmanič, Lucija Rožič, Anja Hartman, Vesna Pesek, Laura Podkubovšek

Uredila: Silvija Lunder

Oblikovanje predloge: **IDEARNA d. o. o.**

Jezikovni pregled: Tatjana Hren Dizdarevič

Izdajatelj: Nacionalni inštitut za javno zdravje, Trubarjeva cesta 2, Ljubljana

Spletni naslov: www.nijz.si

Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2020

Brezplačen izvod.

Za vsebino posameznega poglavja so odgovorni njegovi avtorji.

Dokument je nastal v okviru projekta "Model skupnostnega pristopa za krepitev zdravja in zmanjševanja neenakosti v zdravju v lokalnih skupnostih". **Projekt se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje kohezijske politike v programskem obdobju 2014–2020**, in sicer v okviru 9. prednostne osi "Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine". Projekt je sofinanciran s strani Evropskega socialnega sklada (80 %) in nacionalnega sofinanciranja (20 %).

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica Ljubljana

SEZNAM KRATIC

ZD	Zdravstveni dom
CKZ	Center za krepitev zdravja
NIJZ	Nacionalni inštitut za javno zdravje
MZ	Ministrstvo za zdravje
CSD	Center za socialno delo
ZRSZ	Zavod RS za zaposlovanje
ZZZS	Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije
OE	Območna enota
KT	Koordinativni timi
PT	Preventivni tim
OŠ	Osnovna šola
SŠ	Srednja šola
PKZ	Programi krepitev zdravja
PPS	Priprava na porod in starševstvo
PUMO	Projektno učenje mladih
DMS	Diplomirana medicinska sestra
DMS v PV	Diplomirana medicinska sestra v patronažnem varstvu
NVO	Nevladna organizacija
Preventivni program	Program integrirane preventive KNB in zmanjševanja neenakosti v zdravju pri odraslih
RADM	Referenčna ambulanta družinske medicine
SVIT	Državni program presejanja in zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb ter raka na debelem črevesu in danki
DORA	Državni presejalni program za raka dojk, ki je namenjen zgodnjemu odkrivanju te bolezni
ZORA	Državni program zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb materničnega vratu

KAZALO

KATALOG INFORMACIJ SLOVENSKA BISTRICA	1
SEZNAM KRATIC.....	3
KAZALO	4
KREPITEV ZDRAVJA ZA VSE.....	6
KAJ NOVEGA PRINAŠA?	6
KOMU JE NAMENJEN?	6
KJE POTEKA?	7
TRAJANJE PROJEKTA	7
KDO GA FINANCIRA?	7
KONTAKTI PARTNERJEV V OKOLJU	8
VZPOSTAVITEV IN DELOVANJE NOVIH STRUKTUR V ZDRAVSTVENEM DOMU	9
CENTER ZA KREPITEV ZDRAVJA	11
Program priprava na porod in starševstvo	11
Program vzgoja za zdravje za otroke in mladostnike v vrtcih in šolah	12
Program za krepitev zdravja za odrasle.....	12
PATRONAŽNO VARSTVO	21
KAKOVOSTNA ZDRAVSTVENA OSKRBA ZA VSE.....	24
LOKALNA SKUPNOST, ZA ZDRAVJE VSEH	26
DRŽAVNI PRESEJALNI PROGRAMI ZA ZGODNJE ODKRIVANJE RAKA (SVIT, DORA, ZORA)	27
Program Svit.....	27
Program Dora	27
Program Zora.....	28
CENTER ZA SOCIALNO DELO SLOVENSKA BISTRICA	29
ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZAPOSLOVANJE (ZRSZ) OBMOČNA SLUŽBA SLOVENSKA BISTRICA, URAD ZA DELO SLOVENSKA BISTRICA	32
ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE	34
OBČINE	35
SLOVENSKA BISTRICA	35
OPLOTNICA	35
POLJČANE	36
MAKOLE	36
PROGRAMI NEVLADNIH ORGANIZACIJ IN DRUŠTEV	37
RDEČI KRIŽ SLOVENIJE – OBMOČNO ZDRUŽENJE SLOVENSKA BISTRICA, OPLOTNICA, MAKOLE.....	37
ŽUPNIJSKA KARITAS	40
SEZNAM KONTAKTOV	41

ZDRAVSTVENA OSKRBA	41
SOCIALNO-EKONOMSKA POMOČ	42
DUŠEVNO ZDRAVJE, ODVISNOST	45
GIBANJE.....	47
VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNE INSTITUCIJE	49
VIRI IN LITERATURA	51

KREPITEV ZDRAVJA ZA VSE

Ministrstvo za zdravje je uspešno izvedlo javni razpis »Nadgradnja in razvoj preventivnih programov ter njihovo izvajanje v primarnem zdravstvenem varstvu in lokalnih skupnostih«, za katerega je izbralo krajše ime **Krepitev zdravja za vse**. Na javnem razpisu je bilo izbranih 25 zdravstvenih domov iz vse Slovenije, v katerih se izvajajo projektne aktivnosti.

Strokovno podporo in usmerjanje pri izvajanju projektnih aktivnosti v zdravstvenih domovih ter vsebinsko spremljanje projekta Krepitev zdravja za vse izvajata Ministrstvo za zdravje in **Nacionalni inštitut za javno zdravje** (NIJZ) v okviru podpornega projekta **Model skupnostnega pristopa za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju v lokalnih skupnostih (z akronimom MoST)**.

S projektoma Krepitev zdravja za vse in MoST je povezan tudi projekt **Informacijska podpora integrirane preventive v zdravstvenih domovih**, katerega osnovni namen je informacijsko podpreti delo centrov za krepitev zdravja.

KAJ PROJEKT PRINAŠA NOVEGA?

Projekt prinaša:

- nadgrajene preventivne preglede otrok in mladostnikov s posebnim poudarkom na obravnavi otrok s čezmerno telesno težo in z debelostjo ter z zmanjšano zmogljivostjo;
- nadgrajen program integrirane preventive kroničnih bolezni za odraslo populacijo;
- dodatne preventivne aktivnosti patronažne službe za novorojenčke, dojenčke, otročnice in odrasle, ki jih patronažne medicinske sestre izvajajo na domu;
- izvajanje različnih aktivnosti zdravstvenih domov za zagotavljanje večje vključenosti in dostopnosti do preventivnih obravnav za osebe, ki težje dostopajo do zdravstvenih storitev;
- uvajanje modela skupnostnega pristopa za krepitev zdravja, kar pomeni, da se različni posamezniki in skupine v lokalni skupnosti povezujejo za boljše zdravje vseh prebivalcev v skupnosti.

Pomemben del projekta sta vzpostavitev in delovanje **centrov za krepitev zdravja**, ki so začeli delovati v zdravstvenih domovih kot nadgradnja predhodno vzpostavljenih zdravstveno-vzgojnih centrov. Centri za krepitev zdravja so samostojne enote v zdravstvenih domovih, kjer so zaposleni dodatno strokovno usposobljeni zdravstveni delavci in sodelavci za izvajanje preventivnih obravnav (diplomirane medicinske sestre, fizioterapevti, psihologi, dietetiki in kineziologi). Strokovnjaki iz centrov za krepitev zdravja v sodelovanju z vrtci in s šolami izvajajo zdravstveno ter zobozdravstveno vzgojo za otroke in mladostnike ter jih skupaj z njihovimi starši spodbujajo k zdravemu življenjskemu slogu; odraslim nudijo podporo in pomoč pri spreminjanju nezdravih življenjskih navad in krepitevi duševnega zdravja; izvajajo različne aktivnosti za krepitev zdravja v lokalnem okolju, pri čemer s še večjo pozornostjo v preventivne obravnave vključujejo tiste osebe, ki težje dostopajo do zdravstvenih storitev.

KOMU JE PROJEKT NAMENJEN?

S projektom nadgrajujemo vseživljenjsko preventivno obravnavo **celotne populacije**, tako otrok in mladostnikov kot odraslih.

KJE POTEKA?

V projektu sodeluje 25 zdravstvenih domov iz vse Slovenije, izbranih na javnem razpisu, in sicer **16 iz vzhodne in 9 iz zahodne kohezijske regije.**

TRAJANJE PROJEKTA

Od marca 2018 do konca decembra 2019.

KDO GA FINANCIRA?

Projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz [Evropskega socialnega sklada](#).

KONTAKTI PARTNERJEV V OKOLJU

Tabela 1

Vloga v okviru projekta	Kontaktna oseba	E-naslov	Telefon
ZDRAVSTVENI DOM SLOV. BISTRICA			
Vodja projekta Nadgradnja*	Brigita Špes	spes.brigita@zd-sb.si	051 656 880
Vodja CKZ	Silvija Lunder	silvija.lunder@zd-sb.si	031 695 392
NIJZ OE			
Članica regijskega projektnega tima OE Maribor	Nataša Dolinšek	natasa.dolinsek@nijz.si	041 538 523
Članica regijskega projektnega tima OE Maribor	Olivera Stanojević Jerković	olivera.stanojevic@nijz.si	02 450 01 00
CSD			
Kontaktna oseba	Blanka Rupar	blanka.rupar@gov.si	02 805 07 62
ZRSZ			
Kontaktna oseba	Marjeta Kovač	gpzrszmaribor@es.s.gov.si	02 84 02 110
Kontaktna oseba	Maja Weber		
ZZZS OE MARIBOR			
Kontaktna oseba	Anita Cerkenik		02 805 19 04
OBČINA SLOVENSKA BISTRICA			
Kontaktna oseba	Irena Jereb	irena.jereb@slov-bistrica.si	02 843 28 41
OBČINA OPLOTNICA			
Kontaktna oseba	Irena Cehtl	irenac@oplotnica.si	02 845 09 17
OBČINA MAKOLE			
Kontaktna oseba	Matjaž Kopše	matjaz.kopse@obcina-makole.si	02 802 92 03
OBČINA POLJČANE			
Kontaktna oseba	Spomenka Vodopivec	spomenka.vodopivec@poljčane.si	02 8029 224
RDEČI KRIŽ OZ SLOVENSKA BISTRICA			
Kontaktna oseba	Marija Bračič	slov-bistrica.ozrk@ozrks.si	02 805 01 60
Kontaktna oseba	Franci Ribič	franci.ribic@gmail.com	040 379 509
KARITAS			
Kontaktna oseba	Mira Kresnik	Mira.kresnik@triera.net	041 488 193

* »Nadgradnja in razvoj preventivnih programov ter njihovo izvajanje v primarnem zdravstvenem varstvu in lokalnih skupnostih«

VZPOSTAVITEV IN DELOVANJE NOVIH STRUKTUR V ZDRAVSTVENEM DOMU

Zdravstveni dom zagotavlja zdravstvene storitve in programe primarnega zdravstvenega varstva prebivalcem lokalnih skupnosti. Temeljna naloga zdravstvene dejavnosti je na osnovni ravni zagotavljanje čim boljšega zdravja prebivalstva, ki ga ustanova obravnava. Medtem ko se večina kurativnih dejavnosti lahko izvaja v posameznih ambulantah, sta usklajevanje preventive in promocije zdravja temeljni nalogi zdravstvenega doma. Zdravstveni dom bi zato moral postati središče načrtovanja in izvajanja promocije zdravja ter preventivnih programov, usmerjenih v ohranitev in krepitev zdravja. Postati bi moral središče zdravstveno-vzgojne dejavnosti na lokalni ravni. (Vir: Vizija prihodnosti zdravstvenih domov v Sloveniji, Darinka Klančar, Igor Švab, Janko Kersnik, Zdrav Var 2010; 49: 37–43.)

Zdravstveni dom zagotavlja zdravstvene storitve in programe primarnega zdravstvenega varstva prebivalcem lokalnih skupnosti. Z namenom zmanjševanja neenakosti, zagotavljanja neprekinjene zdravstvene oskrbe in dobre dostopnosti do zdravstvenih storitev zdravstveni dom sodeluje tudi z drugimi javnimi službami ter vladnimi in nevladnimi organizacijami v lokalnem okolju.

V zdravstvenem domu delujejo strokovna skupina za preventivo, koordinativni tim za preventivno zdravstveno varstvo otrok in mladine, preventivni timi za otroke in mladostnike posamezne šole/vrtca ter koordinativni tim za preventivno zdravstveno varstvo odraslih.

Pri vzpostavljanju novih struktur za podporo izvajanju integrirane preventive kroničnih bolezni in zmanjševanju neenakosti v zdravju v ZD Slovenska Bistrica gre za **horizontalne aktivnosti na ravni zdravstvenega doma in lokalne skupnosti**. Le-te omogočajo doseganje integracije, sodelovanja in povezovanja tako aktivnosti kot izvajalcev na področju krepitev zdravja in preventive kroničnih bolezni (v nadaljevanju: KB) ter zmanjševanja neenakosti v zdravju. Pri tem je **ključna podpora** vodstva ZD Slov. Bistrica **aktivnostim povezovanja in sodelovanja vseh zdravstvenih delavcev**, ki delujejo na področju **preventive**, ter **aktivnostim povezovanja in sodelovanja zdravstvenega doma s partnerji v lokalni skupnosti** (kot so občina, center za socialno delo, območna služba Zavoda RS za zaposlovanje/urad za delo, območna enota Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS), območna enota (OE) NIJZ, vzgojno-izobraževalni zavodi, PUM, mladinski centri, razne NVO ...).

Strokovna skupina za preventivo:

- sodeluje pri pripravi analize zdravstvenega stanja in vključenosti ciljnih populacij v preventivne programe (v sodelovanju z NIJZ);
- pregleda analizo ranljivih skupin na področju zdravja in dostopnosti zdravstvenega varstva zanje (analizo pripravi interdisciplinarna skupina strokovnjakov z NIJZ) ter razpravlja o njej;
- obravnava ugotovitve ocene stanja v zdravstvenem domu na področju zagotavljanja enakosti v zdravstveni oskrbi ranljivih oseb (oceno pripravi skupina zdravstvenega doma za izvedbo samoocenjevanja na področju zagotavljanja enakosti v zdravstveni oskrbi ranljivih skupin);
- pripravi strategijo zdravstvenega doma za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju v sodelovanju z NIJZ;
- pripravi akcijski načrt zdravstvenega doma za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju v sodelovanju z NIJZ;
- strokovno podpira nemoteno povezovanje, komunikacijo in prenos informacij med različnimi izvajalci preventivnih pregledov in drugih preventivnih aktivnosti ter centra za krepitev zdravja.

Člane in vodjo strokovne skupine imenuje direktor zdravstvenega doma. Strokovno skupino zdravstvenega doma za preventivo vodi zdravnik specialist.

Strokovna skupina ZD Slovenska Bistrica za preventivo – 8 članov, vodi jo zdravnik specialist

Kontakt: Jernej Hren, dr. med., spec. MDPS, 02 843 27 38

Koordinativni tim za preventivno zdravstveno varstvo otrok in mladine (PZVOM):

- obravnava strokovna vprašanja na področju preventive, krepitve zdravja, prepoznavanja in vključevanja ranljivih oseb in zmanjševanja neenakosti v zdravju pri populaciji otrok ter mladostnikov;
- strokovno podpira povezovanje in sodelovanje med izvajalci preventivnih pregledov ter izvajalci programov v centrih za krepitev zdravja in lokalno skupnostjo.

Člane in vodjo koordinativnega tima imenuje direktor zdravstvenega doma. Koordinativni tim za PZVOM vodi zdravnik specialist.

*Koordinativni tim (KT) za preventivno zdravstveno varstvo otrok in mladostnikov – 10 članov,
Kontakt: Polona Kajba Keršič, dr. med., spec. pediatrije*

Preventivni tim za otroke in mladostnike posamezne šole/vrtca:

- zagotavlja stalno sodelovanje med vsemi zdravstvenimi delavci in sodelavci, ki preventivno obravnavajo otroke ter mladostnike posamezne šole/vrtca;
- spremlja zdravstveno stanje populacije posamezne šole/vrtca, pripravlja in izvaja ukrepe v skladu z ugotovljenim stanjem;
- rešuje strokovna vprašanja na področju preventive (vzgoje za zdravje), krepitve zdravja in zmanjševanja neenakosti v zdravju pri otrocih in mladostnikih posamezne šole/vrtca;
- zagotavlja strokovno podporo vodstvom šol/vrtcev in zaposlenim v šolah/vrtcih za doseganje skupnih ciljev v zdravju otrok;
- načrtuje vključevanje tolmača in/ali medkulturnega mediatorja osebam iz drugih kulturnih in družbenoekonomskih okolij pri preventivnih pregledih.

Člane in vodjo preventivnih timov imenuje direktor zdravstvenega doma v skladu s strokovnimi usmeritvami NIJZ. Preventivni tim vodi zdravnik specialist – imenovani zdravnik šole/vrtca.

Preventivni timi za otroke in mladostnike posamezne šole/vrtca – 10 članov

Koordinativni tim za preventivno zdravstveno varstvo odraslih:

- strokovno podpira neprekinjeno povezovanje in sodelovanje med izvajalci preventivnih pregledov in izvajalci preventivnih programov v centru za krepitev zdravja;
- rešuje strokovna vprašanja na področju preventive, krepitve zdravja in zmanjševanja neenakosti v zdravju pri odraslih;
- načrtuje vključevanje tolmača in/ali medkulturnega mediatorja pri izvajanju preventivnih pregledov in nemedikamentoznih obravnav oseb iz drugih kulturnih ter družbenoekonomskih okolij;
- spremlja odzivnost ciljne populacije na preventivne preglede;
- spremlja vključevanje oseb, ogroženih za kronične nenalezljive bolezni, in kroničnih bolnikov v zdravstveno-vzgojno obravnavo v centru za krepitev zdravja ter načrtuje ukrepe za večje vključevanje.

Člane in vodjo preventivnih timov imenuje direktor zdravstvenega doma v skladu s strokovnimi usmeritvami NIJZ.

*Koordinativni tim za preventivno zdravstveno varstvo odraslih – 5 članov.
Kontakt: Silvija Lunder, dipl. m. s., vodja CKZ, 02 843 27 19*

CENTER ZA KREPITEV ZDRAVJA

V Sloveniji so otrokom, mladostnikom in odraslim na voljo številni programi vzgoje za zdravje ter zdravstvene vzgoje, ki so usmerjeni v ohranjanje in krepitev zdravja ter pridobivanje zdravih življenjskih navad. Izvajajo jih strokovnjaki iz centrov za krepitev zdravja (CKZ); to so diplomirane medicinske sestre, dietetiki, fizioterapevti, kineziologi in psihologi. CKZ so samostojne enote v zdravstvenih domovih, ki jih vodijo diplomirane medicinske sestre s specialnimi znanji.

CKZ izvajajo naslednje programe in aktivnosti:

- program Priprava na porod in starševstvo;
- program Vzgoja za zdravje za otroke in mladostnike v vrtcih in šolah;
- aktivnosti za krepitev zdravja in preventivno obravnavo otrok, mladostnikov in njihovih staršev;
- promocijo zdravja za mlade v lokalnih skupnostih (npr. PUMO);
- zobozdravstveno vzgojo za otroke in mladostnike;
- program za krepitev zdravja za odrasle;
- aktivnosti za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju v lokalnih skupnostih.

Ti programi se izvajajo v vrtcih, šolah, delovnih organizacijah, lokalnih skupnostih in zdravstvenih domovih.

Obrnite se na CKZ v svojem kraju, če:

- želite spremeniti svoje življenjske navade, povezane z zdravjem, ali potrebujete spodbudo, da naredite prvi korak k spremembi;
- želite, da strokovnjaki iz CKZ izvedejo predavanje ali delavnice vzgoje za zdravje ali zobozdravstvene vzgoje v vašem vrtcu, šoli, delovni organizaciji ali lokalni skupnosti.

Program priprava na porod in starševstvo

Pričakujete otroka? V zdravstvenem domu vas skupaj z bodočim očetom toplo vabijo v prenovljen in posodobljen program Priprava na porod in starševstvo (nekdanj poimenovan Šola za starše).

Sestavljen je iz srečanja v zgodnji nosečnosti in iz šestih srečanj v nadaljevanju nosečnosti. V njem boste izvedeli veliko o nosečnosti, porodu, dojenju in poporodnem obdobju. Usvojili boste nove spretnosti in se tako dobro pripravili na porod ter na prihajajočega novorojenčka.

Teme med drugim vključujejo: potek nosečnosti in poroda, telesno in duševno zdravje nosečnice ter nato matere in očeta oziroma družine, zdravo in varno prehrano nosečnice ter doječe matere, telesno dejavnost v nosečnosti, laktacijo, dojenje in prehod na mešano prehrano dojenčka, razvoj novorojenčka in dojenčka ter njegove potrebe, sodelovanje z dojenčkom, pripomočke in opremo, otrokov vsakdan, porod in poporodno obdobje pri ženski, različne vidike varnosti, zdravstvene storitve v tem obdobju, partnerski odnos in druge.

Naslovi posameznih srečanj predstavljajo osrednjo temo: Zgodnja nosečnost, Nadaljevanje nosečnosti, Porod I, Porod II, Poporodno obdobje in dojenje, Dojenček, Duševno zdravje v nosečnosti in po porodu, Partnerski odnos in komunikacija. Vsako srečanje traja 120 minut, prvemu (Zgodnja nosečnost) pa je pridružena še ura s fizioterapevtko ali fizioterapevtom.

Posebna pozornost je namenjena ranljivim skupinam in zmanjševanju neenakosti. V program so vključene sodobne vsebine, gradivo za bodoče starše in strokovnjake je prosto dostopno.

S posodobljenimi vsebinami in z načinom izvajanja programa Priprava na porod in starševstvo je bodočim staršem zagotovljen dostop do kakovostnih in preverjenih informacij ter veščin, kar vodi do boljšega zdravja nosečnic, dojenčkov in celotne novonastale družine.

Zdrave nosečnice ste vabljeni tudi v program strokovno vodene redne tedenske telesne vadbe v nosečnosti.

Program vzgoja za zdravje za otroke in mladostnike v vrtcih ter šolah

Vzgoja za zdravje se ustrezno otrokovemu razvoju in odraščanju izvaja na različnih ravneh, v različnih okoljih in za različne ciljne skupine. Izvaja se lahko v zdravstvenih ustanovah ali v vzgojno-izobraževalnih ustanovah, pa tudi v lokalni skupnosti; torej povsod, kjer otroci in mladostniki živijo, se družijo, igrajo, učijo. Namen sodelovanja med šolo in zdravstvenimi delavci je izboljšanje sporazumevanja s ciljem krepitev zdravega življenjskega sloga ter zmanjševanja škodljivih vplivov na zdravje šolarjev. Strokovnjaki iz CKZ zato redno sodelujejo z vrtci, osnovnimi in srednjimi šolami. Izvajajo predavanja, delavnice, pogovore o različnih področjih zdravja in zdravega načina življenja tako za predšolske otroke, šolarje, dijake kot tudi za njihove starše in pedagoške delavce. Vsebine se nanašajo na zdravo prehrano in gibanje, duševno zdravje, dobre medosebne odnose, različne vrste zasvojenosti, odraščanje, zdravo spolnost, skrb za ustno zdravje, zdravo pokončno držo, osebno higieno, preprečevanje poškodb, samopregledovanje dojk/mod in drugo. Pred izvajanjem dejavnosti se s predstavniki vrtcev in šol dogovorijo o obsegu programa, vsebinah ter načinih sodelovanja za vsako šolsko leto.

Aktivnosti za krepitev zdravja in preventivno obravnavo otrok, mladostnikov ter njihovih staršev in preventivno obravnavo mladih v lokalnih skupnostih

Nezdrav življenjski slog je pogosto povezan s povišano telesno maso, z debelostjo in s slabšo telesno zmogljivostjo pri otrocih ter mladostnikih. Pojavljati se začnejo tudi drugi dejavniki tveganja za razvoj srčno-žilnih bolezni. Razširjenost debelosti med otroci in mladostniki je resen javnozdravstveni problem tako v svetu kot tudi pri nas, v Sloveniji. Z usmerjanjem v zdrave življenjske navade lahko dosežemo pozitivne dolgoročne učinke na zdravje. Še posebej je pomembno, da zdrav življenjski slog zaživijo vsi družinski člani. Tako starši lahko veliko naredijo za zdravje svojih otrok že v njihovi mladostniški in pozneje tudi odrasli dobi. Aktiviranje celotne družine in ukrepanje za zdravo prehrano, zadostno telesno dejavnost, zadosti spanja in netvegano rabo elektronskih naprav je ključno za doseganje sprememb.

»Družinsko obravnavo za zmanjševanje ogroženosti zaradi debelosti in zmanjšane telesne zmogljivosti« izvajamo v CKZ v sodelovanju z zdravniki specialisti pediatri. Potek obravnave temelji na sodelovanju celotne družine z zdravstveno-vzgojnim in preventivnim timom šole. Tako otrokom in mladostnikom ter njihovim staršem omogočamo učinkovito obravnavo v njihovem lokalnem okolju.

Promocija zdravja za mlade v lokalni skupnosti

Strokovnjaki iz CKZ sodelujejo tudi z mladostniki, ki zaradi različnih razlogov izstopijo iz šolskega okolja oziroma opustijo šolanje. Le-ti so lahko vključeni v program Projektnega učenja za mlajše odrasle (PUMO). Izvajalci vzgoje za zdravje v programu PUMO zanje pripravijo različne vsebine in delavnice s področja zdrave spolnosti, duševnega zdravja, zdrave prehrane in gibanja.

Zobozdravstvena vzgoja za otroke in mladostnike

Ustno zdravje je neločljiv del splošnega zdravja in pomembno prispeva k boljši kakovosti življenja. Ohranjanje zdravja zob in ustne votline je najtesneje povezano z ustno higieno, zdravim prehranjevanjem, izogibanjem razvadam in rednim obiskovanjem zobozdravnika. Strokovnjaki iz CKZ izvajajo številne promocijske in preventivne dejavnosti s področja skrbi za ustno zdravje za različne ciljne skupine. Sodelujejo že v programu Priprava na porod in starševstvo ter nadaljujejo svoje delo pri predšolskih otrocih ter šolarjih in dijakih. Kot velja za vzgojo za zdravje, tudi na področju skrbi za ustno zdravje izvajalci tesno sodelujejo z vzgojno-izobraževalnimi ustanovami. Pred izvajanjem dejavnosti se s predstavniki vrtcev in šol dogovorijo o obsegu programa, vsebinah in načinih sodelovanja za vsako šolsko leto.

Program za krepitev zdravja za odrasle

Ali si želite spremeniti svoje življenjske navade, povezane z zdravjem? Morda potrebujete le spodbudo, da bi naredili prvi korak k spremembi.

Odraslim, od 19. leta starosti dalje, je na voljo Program za krepitev zdravja. Gre za skupinske delavnice in individualna svetovanja za krepitev zdravja na področjih zdrave prehrane, telesne dejavnosti za krepitev zdravja, zdravega hujšanja, krepitev duševnega zdravja, življenja s sladkorno boleznijo in opuščanja kajenja. V delavnicah boste pridobili strokovne informacije, veščine in podporo za dolgotrajno spremembo življenjskih navad, ki bodo vodile do boljšega počutja in zdravja.

Temeljne/kratke delavnice	Poglobljene/dolge delavnice in individualna svetovanja		
	Svetovalnica za zdrav življenjski slog	Svetovalnica za duševno zdravje	Svetovalnica za tvegana vedenja
Zdravo živim	Zdravo jem	Podpora pri spoprijemanju z depresijo	Skupinsko svetovanje za opuščanje kajenja
Ali sem fit?	Gibam se		Individualno svetovanje za opuščanje kajenja
Tehnike sproščanja	Zdravo hujšanje	Podpora pri spoprijemanju s tesnobo	
Zvišan krvni tlak	S sladkorno boleznijo skozi življenje	Spoprijemanje s stresom	
Zvišane vrednosti maščob v krvi			
Zvišana raven krvnega sladkorja			
Sladkorna bolezen tipa 2			
Test telesne pripravljenosti za odrasle/starejše			

Skupinske delavnice in individualna svetovanja se izvajajo v prostorih zdravstvenih domov, po dogovoru s posameznim CKZ pa lahko tudi na lokacijah v lokalnih skupnostih (npr. v delovni organizaciji, prostorih krajevne skupnosti, gasilskem domu, prostorih društva bolnikov ipd.).

V nekatere delavnice in individualna svetovanja se lahko vključite le po predhodno opravljenem preventivnem pregledu pri izbranem osebnem zdravniku oziroma diplomirani medicinski sestri v ambulantni družinske medicine. O možnostih vključitve v delavnice/individualna svetovanja se pozanimajte pri diplomirani medicinski sestri v CKZ.

Če imate urejeno obvezno zdravstveno zavarovanje, je udeležba v Programu za krepitev zdravja za vas brezplačna.

Aktivnosti za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju v lokalnih skupnostih

Zaposleni v CKZ v lokalnih skupnostih izvajajo različne aktivnosti za krepitev zdravja:

- organizacijo in izvedbo delavnic, predavanj, različnih predstavitev s področja krepitev zdravja (obeležitev dnevov zdravja, izvedba kratkih preventivnih obravnav, meritev, svetovanj ipd.);
- predstavitve za spodbujanje ciljnih populacij k vključevanju v preventivne programe in državne presejalne programe za zgodnje odkrivanje raka (Dora, Zora, Svit);
- tako imenovana *Odprta vrata za zdravje* na lokacijah različnih partnerjev v lokalni skupnosti (informiranje in spodbujanje ranljivih oseb k vključitvi v preventivne programe in skrbi za svoje zdravje);
- motivacijske delavnice za ranljive osebe.

CKZ v svoji strategiji načrtujejo vključevanje populacije ranljivih skupin v preventivne aktivnosti tako znotraj zdravstvenih domov kot v lokalni skupnosti.

Zdravo živim

Udeleženci se na skupinskem srečanju seznaniijo o pomenu zdravega življenjskega sloga za ohranjanje zdravja in preprečevanje kroničnih nenalezljivih bolezni. Pridobijo informacije o pomenu telesne aktivnosti, zdrave in uravnotežene prehrane, spoprijemanju s stresom v vsakdanjem življenju, ne kajenju in opuščanju tveganega pitja alkohola. S strokovno pomočjo bomo oblikovali uresničljiv načrt za spremembo z zdravjem povezanih življenjskih navad in pripomogli k izboljšanju vašega zdravja.

Delavnica obsega eno srečanje, ki traja 90 minut. V skupini je 10 udeležencev. Na delavnici potrebujete pisalo, beležko in kartico zdravstvenega zavarovanja.

Zvišan krvni sladkor

Udeleženci se bodo na skupinskem srečanju seznanili o mejno bazalni glikemiji in moteni toleranci za glukozo. Predstavili bomo dogajanje v telesu, ko se krvni sladkor dvigne nad normalno vrednost. Udeležence bomo poučili o pomenu zdravega življenjskega sloga na uravnavo krvnega sladkorja.

Delavnica obsega eno srečanje, ki traja 90 minut. V skupini je 10 udeležencev. Potrebujete pisalo, beležko in kartico zdravstvenega zavarovanja.

Zvišan krvni tlak

Udeleženci na skupinskem srečanju pridobijo informacije o zvišanem krvnem tlaku, ciljnih vrednostih krvnega tlaka ter njegovem vplivu na naše zdravje. Seznanjeni bodo o vplivu življenjskega sloga na povišan krvni tlak in o dejavnikih tveganja za nastanek povišanega krvnega tlaka. Predstavili bomo tudi pravilno tehniko merjenja tlaka. S strokovno pomočjo boste oblikovali načrt, ki bo pripomogel k vzdrževanju vašega ciljnega krvnega tlaka in k izboljšanju vašega počutja.

Delavnica obsega eno srečanje, ki traja 90 minut. V skupini je 10 udeležencev. Za delavnico potrebujete pisalo, beležko in kartico zdravstvenega zavarovanja.

Zvišane maščobe v krvi

Udeleženci pridobijo ključne strokovne informacije o zvišanih vrednostih maščob v krvi. Prav tako bodo seznanjeni o nastanku holesterola in ciljnih vrednostih krvnih maščob ter njihovem pomenu za zdravje. Pridobili bodo znanja o povezanosti življenjskega sloga in maščob v krvi, o dejavnikih tveganja za njihov nastanek ter veščine in podporo za spreminjanje z zdravjem povezanih življenjskih navad.

Delavnica obsega eno srečanje, ki traja 90 minut. V skupini je 10 udeležencev. Potrebujete pisalo, beležko in kartico zdravstvenega zavarovanja.

Sladkorna bolezen tipa 2

Udeleženci bodo na delavnici pridobili informacije o naslednjih vsebinah:

- Zakaj imam sladkorno bolezen tipa 2?
- Težave, ki spremljajo sladkorno bolezen.
- Kaj lahko naredim za obvladovanje sladkorne bolezni tipa 2?
- Zdravila za sladkorno bolezen tipa 2.
- Redni letni zdravniški pregledi.

Delavnica obsega eno srečanje, ki traja 90 minut. V skupini je 10 udeležencev. Potrebujete pisalo, beležko in kartico zdravstvenega zavarovanja.

S sladkorno boleznijo skozi življenje

Udeleženci pridobijo znanja o sladkorni bolezni tipa 2 ter znanja in veščine za postopno uvajanje sprememb v svoje vsakdanje življenje. V delavnici bomo govorili o dejstvih za nastanek sladkorne bolezni tipa 2, predstavili bomo proces spreminjanja življenjskega sloga in iskali podporo zanj. Prav tako se bomo spoprijemali z neuspehi in se nagrajevali ob uspehih.

Delavnice se lahko udeležijo vsi odrasli s sladkorno boleznijo tipa 2. V delavnico vas lahko napoti vaš osebni zdravnik, diplomirana medicinska sestra iz referenčne ambulate družinske medicine ali diabetolog.

Delavnica obsega pet srečanj v skupini, ki trajajo 90 minut. V skupini je 6 udeležencev. S sabo prinesite očala (če jih potrebujete), pisalo, beležko in kartico zdravstvenega zavarovanja.

Šola zdravega hujšanja

Udeleženci pridobijo motivacijo in strokovno podporo pri zdravi izgubi telesne mase. V sklopu delavnice so seznanjeni z veščinami za zdrav življenjski slog in poučeni so o nezdravih prehranjevalnih navadah ter o pomenu zdravega gibanja. Delavnica obsega 18 srečanj, v katerih sodelujejo dipl. medicinska sestra, dipl. fizioterapevtka, dipl. dietetičarka, univ. dipl. kineziologinja in mag. psihologije. Delavnica temelji na individualnih svetovanjih in skupinski obravnavi iz več vidikov.

Delavnica je namenjena odraslim osebam, ki izpolnjujejo naslednje vključitvene kriterije: imajo indeks telesne mase višji od 30 ali imajo indeks telesne mase 27,5 oz. več in so hkrati kronični ali srčno-žilno ogroženi bolniki. Na delavnico vas lahko napoti vaš osebni zdravnik ali dipl. medicinska sestra iz referenčne ambulate družinske medicine.

ZDRAVO JEM

Udeleženci pridobijo najpomembnejša znanja o zdravi prehrani in veščine za postopno uvajanje sprememb v svoje prehranjevanje. V sklopu delavnice se seznanijo z zdravo prehrano, s prehranjevalnimi navadami, z načini sestavljanja jedilnikov in priprave hrane ter z napotki za nakupovanje. Delavnica obsega šest srečanj, od tega so štiri skupinska srečanja, ki trajajo 90 minut in se izvajajo s kombinacijo teoretičnega modula ter praktičnih veščin, in dve individualni srečanja v trajanju 30 minut na posameznika.

Vključijo se lahko vsi odrasli, pri katerih so bile na preventivnem pregledu ugotovljene nezdrave prehranjevalne navade in prisotnost kronične bolezni oz. tveganje zanje. Udeleženci naj na srečanje prinesejo kartico zdravstvenega zavarovanja, pisalo, beležko in očala, v kolikor jih potrebujejo.

SOPA projekt: Skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola

NIJZ je v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje začel projekt vzpostavitve celostnega interdisciplinarnega pristopa k odkrivanju in podpori pri opuščanju tveganega ter škodljivega pitja alkohola med odraslimi prebivalci. Tvegano pitje alkohola za državo predstavlja znatno finančno breme (153 milj. evrov letno).

Metoda dela bo temeljila na treh korakih, in sicer na:

- presejanju oz. pogovoru o pivskih navadah;
- motivacijskem pogovoru;
- spremljanju.

V tem procesu sodelujejo:

- zdravnik družinske medicine;
- specialist MDŠP;
- dipl. medicinska sestra v referenčni ambulanti;
- dipl. medicinska sestra, psiholog v centru za krepitev zdravja.

Cilj projekta je, da se opusti ali vzpostavi odgovornejši odnos do pitja alkohola.

ALI SEM FIT?

Udeleženci delavnice pod strokovnim vodstvom opravijo enega izmed treh preizkusov za ugotavljanje telesne zmogljivosti (preizkus hoje na 2 km ali 6-minutni preizkus hoje ali 2-minutni preizkus stopanja na mestu). Skladno z rezultatom testiranja in zdravstvenim stanjem pridobijo strokovni nasvet o ustrezni telesni dejavnosti za krepitev zdravja.

Delavnica obsega eno srečanje, ki traja dve uri (120 minut), in je primerna za vse odrasle osebe, ki jih zanima, kakšna je njihova telesna zmogljivost ter bi želeli prejeti nasvet o zdravju prijazni telesni dejavnosti glede na rezultat testiranja.

Udeleženci delavnice potrebujejo udobna športna oblačila, športno obutev, plastenko vode in očala (v kolikor jih uporabljajo pri branju).

TESTIRANJE TELESNE PRIPRAVLJENOSTI ZA ODRASLE/STAREJŠE

Udeleženci delavnice pod strokovnim vodstvom opravijo sklop testov. Tako pridobijo poglobljeno oceno svoje telesne pripravljenosti in prejmejo individualen nasvet o ustrezni telesni dejavnosti za krepitev njihovega zdravja.

Delavnica obsega eno srečanje, ki traja dve uri (120 minut), in je primerna za osebe, stare od 19 do 69 let (za odrasle) oziroma nad 65 let (za starejše). Udeleženci delavnice potrebujejo udobna športna oblačila, športno obutev, plastenko vode in očala (v kolikor jih uporabljajo pri branju).

GIBAM SE

Udeleženci delavnice pridobijo poglobljeno oceno svoje telesne pripravljenosti, znanje in veščine za varno ter ustrezno izvajanje različnih oblik telesne dejavnosti in vrst telesne vadbe. V delavnici prejmejo informacije in napotke o možnostih za redno telesno dejavnost v njihovem okolju. Naučijo se poiskati ustrezne rešitve za ohranjanje aktivnega življenjskega sloga.

Delavnica traja 4 mesece in obsega 14 tedenskih srečanj v skupini ter 2 individualni svetovanji. Srečanja trajajo od ene do dveh ur (60 do 120 minut). Delavnice se lahko udeležijo vsi, ki so opravili preventivni pregled pri izbranem osebnem zdravniku oziroma v referenčni ambulanti družinske medicine. Udeleženci delavnice potrebujejo udobna športna oblačila, športno obutev, plastenko vode in očala (v kolikor jih uporabljajo pri branju). Udeleženci na prvem srečanju prejmejo brezplačen priročnik, ki ga uporabljajo tekom delavnice.

DRUŽINSKA OBRAVNAVA DEBELOSTI

Družinska obravnava debelosti je nova intervencija na področju obvladovanja in zdravljenja debelosti na primarni zdravstveni ravni v CKZ. Namenjena je otrokom oziroma mladostnikom z debelostjo in njihovim staršem. Program traja 24 mesecev. Izvaja ga interdisciplinarni tim, ki ga sestavljajo: pediater, diplomirana medicinska sestra, univerzitetni diplomirani psiholog, diplomirani dietetik in diplomirani kineziolog. Identifikacijo, preseganje in napotovanje ogroženih otrok ter mladostnikov izvaja pediater pri preventivnih pregledih po algoritmu, ki je bil razvit v projektih *Skupaj za zdravje* in *Uživajmo v zdravju*. Intervencija družinske obravnave debelosti poteka po modelu, ki je bil razvit v projektu *Uživajmo v zdravju* in pilotno testiran v Zdravstvenem domu Ljubljana - Šiška. Vključitev v program družinske obravnave debelosti v CKZ izvaja in spremlja koordinator Programa za krepitev zdravja v CKZ. Program je razdeljen na začetni in nadaljevalni (vzdrževalni) program. Začetni program traja 5 mesecev in vključuje delavnični del (uvodni zdravniški pregled, 10 skupinskih tematskih srečanj, 6 individualnih srečanj pri pediatru, 5 timskih sestankov izvajalcev ter možnost kontinuirane podpore dietetika in psihologa) in vadbeni del (38 vadbenih srečanj, ki potekajo dvakrat tedensko). Nadaljevalni (vzdrževalni) program traja 19 mesecev in vključuje 6 individualnih srečanj pri pediatru, 14 srečanj za izvedbo meritev telesne sestave, 152 vadbenih srečanj ter 19 skupinskih tematskih srečanj.

Pred vključitvijo v program Družinska obravnava debelosti bodo vsi ogroženi otroci in njihovi starši napoteni v delavnico Zdrav življenjski slog otroka in družine, kjer jih izvajalec motivira za vključitev v začetni program

družinske obravnave debelosti. Tistim, ki se ne morejo ali ne želijo vključiti v program, poda informacije glede zdravega načina življenja.

TEHNIKE SPROŠČANJA

Udeleženci delavnice pod strokovnim vodstvom spoznajo osnovne značilnosti in zakonitosti sproščanja. Preizkusijo tri različne tehnike sproščanja (dihalne vaje, postopno mišično sproščanje, vizualizacijo pomirjujočega kraja), spoznajo njihove prednosti in uporabo ter dobijo priporočila za samostojno izvajanje. Delavnica obsega eno srečanje, ki traja 90 minut, in je primerna za vse odrasle osebe, ki jih zanimajo različni pristopi k spoprijemanju z vsakodnevnimi stresnimi situacijami. Udeležencem delavnice priporočamo udobna oblačila.

INDIVIDUALNO ALI SKUPINSKO SVETOVANJE ZA OPUŠČANJE KAJENJA

Posamezniki se lahko vključijo v tisto obliko svetovanja, ki jim bolj ustreza. Gre za program opuščanja kajenja in vzdrževanja abstinence, na katerem se udeleženci pod strokovnim vodstvom pogovarjajo o razlogih za kajenje, o načinih in možnostih za opuščanje kajenja, o premagovanju morebitne telesne in duševne zasvojenosti, o vzdrževanju telesne teže po opustitvi kajenja, o spoprijemanju s stresom ob opuščanju kajenja, o premagovanju ovir in izzivov pri vzdrževanju abstinence ipd. Delavnica obsega 6 srečanj; individualna delavnica traja 30 minut, skupinska pa 90 minut. Udeležijo se je lahko vsi odrasli kadilci, njihovi svojci in tudi abstinenti, ki potrebujejo pomoč pri vzdrževanju tega vedenja. Udeleženci potrebujejo očala, če jih uporabljajo pri branju.

SPOPRIJEMANJE S STRESOM

Udeleženci delavnice pod strokovnim vodstvom spoznajo osnovne značilnosti doživljanja stresa, vzroke zanj in načine njegovega obvladovanja. Naučijo se veščin, s katerimi si lahko pomagajo sami in izboljšajo svoje počutje (tehnike sproščanja, tehnike preusmerjanja misli in čustev, načrtovanje odziva na stresne situacije, razvijanje čustvenega zavedanja ipd.). Delavnica obsega 4 srečanja, ki trajajo 90 minut, vsakemu udeležencu pa je na voljo tudi individualni razgovor. Delavnice se lahko udeležijo vsi odrasli, ki čutijo, da jih stres obremenjuje v vsakodnevnem življenju. Udeleženci potrebujejo očala, če jih potrebujejo pri branju.

PODPORA PRI SPOPRIJEMANJU S TESNOBO

Udeleženci delavnice pod strokovnim vodstvom spoznajo osnovne značilnosti tesnobe (anksioznosti), vzroke zanjo ter potek in načine zdravljenja. Naučijo se, kako si lahko pomagajo sami in izboljšajo svoje počutje. Z drugimi v skupini lahko izmenjajo svoje izkušnje in se medsebojno podpirajo. Delavnica obsega 4 srečanja, ki trajajo 90 minut, vsakemu udeležencu pa je na voljo tudi individualni razgovor. Delavnice se lahko udeležijo vsi odrasli z diagnosticiranimi anksioznimi motnjami in tisti, ki jih tesnoba ovira pri vsakodnevnem življenju, zaželena pa je tudi udeležba svojcev. Udeleženci potrebujejo očala, če jih potrebujejo pri branju.

PODPORA PRI SPOPRIJEMANJU Z DEPRESIJO

Udeleženci delavnice pod strokovnim vodstvom spoznajo osnovne značilnosti depresije, vzroke zanjo in potek ter načine zdravljenja. Naučijo se, kako si lahko pomagajo sami in izboljšajo svoje počutje. Z drugimi v skupini lahko izmenjajo svoje izkušnje in se medsebojno podpirajo. Delavnica obsega 4 srečanja, ki trajajo 90 minut, vsakemu udeležencu pa je na voljo tudi individualni razgovor. Delavnice se lahko udeležijo vsi odrasli z diagnozo depresije ali s prisotnimi simptomi depresije; zaželena pa je tudi udeležba svojcev. Udeleženci potrebujejo očala, če jih potrebujejo pri branju.

PATRONAŽNO VARSTVO

Patronažno varstvo je posebna oblika zdravstvenega varstva, ki se izvaja na pacientovem domu, v zdravstvenem domu, lokalni skupnosti ali na terenu. Način in mesto delovanja opredeljujeta patronažno varstvo kot tisti del primarnega zdravstvenega varstva, ki najhitreje prepozna družbene spremembe ter se nanje lahko tudi hitro in učinkovito odzove. Diplomirana medicinska sestra v patronažnem varstvu, ki je nosilka dejavnosti, obravnava posameznika, njegovo družino in skupnost v okolju, kjer bivajo, se učijo, igrajo in delajo. Aktivno skrbi za zdravstveno stanje prebivalcev na določenem zdravstvenem območju, razvija programe promocije zdravja ter tako spodbuja zavarovance k čim večji skrbi za lastno zdravje in zdravje družin. Poglobljeno individualno in družinsko obravnavo zahtevajo predvsem prednostne skupine prebivalstva zaradi svojih bioloških lastnosti (dojenčki, šolarji, nosečnice, starostniki idr.), spremenjenih življenjskih razmer, socialne (priseljenci, brezdomci idr.) in zdravstvene ogroženosti (invalidi in kronični bolniki idr.) ter druge ranljive skupine.

Diplomirane medicinske sestre v patronažnem varstvu so edini izvajalci v sistemu zdravstvenega varstva, katerih delovno mesto je na pacientovem domu in v lokalnih skupnostih. Obravnavajo posameznika in njegovo družino v vseh življenjskih obdobjih, tudi v obdobju žalovanja po smrti družinskega člana. Ogradje za zagotavljanje kakovostnega preventivnega zdravstvenega varstva za varovance, obravnavane v patronažni dejavnosti, daje Pravilnik za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni.

Diplomirane medicinske sestre v patronažnem varstvu so pri načrtovanju svojega dela samostojne. Pri izvajanju diagnostično-terapevtskega programa, ki se izvaja v okviru zdravstvene nege na domu, sodelujejo z zdravniki specialisti. Njihova prednost je v izjemnem poznavanju prebivalstva na svojem območju, kjer zaznavajo socialno in zdravstveno problematiko ter iščejo rešitve tudi v povezovanju z lokalno skupnostjo in nevladnimi organizacijami. Tako se zagotavljajo pogoji, da posameznik lahko ostane v domačem okolju čim dlje, kljub starosti, bolezni ali onemoglosti. So koordinatorke vseh oblik pomoči na domu in vez med posameznikom ter njegovim osebnim zdravnikom.

Nadgradnja aktivnosti v patronažnem zdravstvenem varstvu predvideva:

- izvajanje obravnav novorojenčkov, dojenčkov in otročnic na domu po posodobljenem programu;
- pripravo analize terenskega območja posamezne diplomirane medicinske sestre iz patronažnega varstva;
- izvajanje posvetovalnic diplomiranih medicinskih sester iz patronažnega varstva v lokalnih skupnostih;
- vzpostavitev stika diplomirane medicinske sestre iz patronažnega varstva z osebami, ki se ne odzivajo na vabila na preventivne preglede v ambulantah družinske medicine, ugotavljanje vzroka za neodzivnost in ukrepanje glede na ugotovljeni vzrok.

Izvajanje obravnav novorojenčkov, dojenčkov in otročnic na domu po posodobljenem programu

Posodobljen program je namenjen zagotavljanju enake preventivne obravnave na domu vsem otročnicam in otrokom do enega leta starosti. Diplomirana medicinska sestra iz patronažnega varstva izvede osem preventivnih obiskov na domu otročnice in otroka v prvem letu starosti otroka.

V prvih šestih tednih po porodu otročnico obišče dvakrat. Novorojenčka prvič obišče v 24-ih urah po prihodu iz porodnišnice, nato pa v njegovem prvem mesecu starosti opravi še tri obiske.

Obisk dojenčka v četrtem do šestem mesecu starosti je namenjen podpori staršem pri prepoznavanju otrokovega zdravega telesnega, čutnega in govornega razvoja, svetovanju glede uvajanja mešane prehrane dojenčka, seznanitvi s potekom rasti zob in higieno, pogovoru glede delovanja družine, ozaveščanju o pomenu branja za otroka in drugim pomembnim tematikam.

Zadnji obisk je predviden v desetem do enajstem mesecu otrokove starosti, ko se spremljata otrokova rast in razvoj, podajajo usmeritve glede varstva otroka po končanem dopustu za nego otroka ter varnosti otroka v domačem in zunanjem okolju, ozavešča o pomenu otrokove socializacije in je mogoče govoriti tudi o drugih pomembnih tematikah. Za preprečevanje poškodb v domačem okolju diplomirana medicinska sestra iz patronažnega varstva izvede pregled glede na seznam za preverjanje varnosti domačega okolja »Poglejte in preverite, ali je vaš dom varen za dojenčka«. Seznam diplomirana medicinska sestra iz patronažnega varstva preda staršem ob prvem obisku, pozneje pa lahko tudi skupaj preverijo, kako varno je urejen njihov dom. Pri ugotavljanju varnosti doma diplomirana medicinska sestra iz patronažnega varstva otročnici nudi dodatna pojasnila oziroma svetovanje.

Program predvideva izvajanje posebnih postopkov in orodij za prepoznavo ter obravnavo posebej ranljivih skupin otročnic in novorojenčkov na domu. Ena od novosti je ugotavljanje ranljivosti otročnice, otroka oziroma družine, kjer diplomirana medicinska sestra iz patronažnega varstva glede na prisotnost meril za ugotavljanje ranljivosti opravi dodatna dva do pet preventivnih obiskov. Izvedejo se v okvirno določenem časovnem obdobju, glede na vrsto ranljivosti oziroma po strokovni presoji posamezne diplomirane medicinske sestre iz patronažnega varstva.

Po porodu se pogosto pojavi poporodna otožnost, po mnenju strokovnjakov verjetno zaradi hormonskih sprememb. Poporodna depresija se razvije pri približno 10–20 odstotkih otročnic. Za pravočasno odkrivanje znakov poporodne depresije diplomirana medicinska sestra iz patronažnega varstva ob obisku otročnice izvede presejalni test z uporabo vprašalnika EPDS (Edinburška lestvica poporodne depresije), ki omogoča lažje prepoznavanje znakov. Vprašalnik se praviloma uporablja pri obisku otročnice v četrtem do šestem tednu po porodu.

Priprava analize terenskega območja posamezne diplomirane medicinske sestre iz patronažnega varstva

Za patronažno varstvo je temeljni način dela terensko delo na geografsko opredeljenem območju z družinsko obravnavo pacientov v vseh življenjskih obdobjih in v njihovem domačem okolju. Delo patronažne službe je usmerjeno v obravnavo območja kot celote, s tem pa tudi v obravnavo posameznika, družine in skupnosti v njihovem življenjskem okolju. Diplomirana medicinska sestra iz patronažnega varstva pozna:

- ključne demografske značilnosti prebivalstva;
- njihovo zdravstveno in socialno stanje;
- katere lokalne značilnosti vplivajo na zdravje prebivalstva;
- katere storitve so prebivalcem zagotovljene;
- lokalne in državne prednostne naloge na področju zdravja ter druge.

Analiza terenskega območja je sestavljena iz opisa terenskega območja, analize opravljenega dela, predlogov ukrepov in načrta izvajanja programiranega preventivnega patronažnega varstva vsake posamezne izvajalke. Na podlagi analiz terenskih območij in letnih načrtov, ki jih pripravijo posamezne diplomirane medicinske sestre v patronažnem varstvu, vodja patronažne službe zdravstvenega zavoda pripravi skupni dokument (zajema tudi terensko območje zasebnic s koncesijo), ki združuje ključne ugotovitve in predloge ukrepov, ter pripravi načrt sodelovanja in povezovanja s preostalimi deležniki. Dokument se ustrezno vključi v dokumente zdravstvenega zavoda.

Izvajanje posvetovalnic diplomiranih medicinskih sester iz patronažnega varstva v lokalnih skupnostih

Z izvajanjem posvetovalnic za krepitev zdravja v lokalni skupnosti po dogovorjenem urniku diplomirana medicinska sestra iz patronažnega varstva dodatno prispeva k vključevanju ranljivih skupin v preventivno zdravstveno varstvo in h krepitvi zdravja v lokalni skupnosti. Enkrat tedensko je prisotna »nekje« na terenskem območju, kar pa ni vedno v istem kraju. V okviru naselij/mestnih četrti, ki so na njenem terenskem območju, po predhodnem dogovoru izvede posvetovalnice. Posvetovalnice so namenjene ranljivim skupinam ali zdravstveni problematiki, pogostejše prisotni v lokalnem okolju. V okviru posvetovalnic izvajajo individualna svetovanja (izbira osebnega zdravnika, pediatra, ginekologa, zobozdravnika, pomoč žrtvam nasilja ipd.),

pomaga pri ureditvi obveznega zdravstvenega zavarovanja, predstavlja delavnice centra za krepitev zdravja in napotuje vanje, izvaja meritve, krajša predavanja (cepljenje proti gripi, cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu, samopregledovanje dojk, zaščita pred soncem ipd.) ter krajše delavnice (v sodelovanju z izvajalci iz centra za krepitev zdravja). Sodeluje na predstavitev v lokalni skupnosti (samostojno, skupaj z izvajalci centra za krepitev zdravja, s predstavniki OE NIJZ ipd.).

Obravnava osebe, ki se ne odziva na povabila na preventivne preglede, v patronažnem varstvu

Diplomirana medicinska sestra v ambulantni družinske medicine na preventivne preglede vabi populacijo pacientov, starih 30 let in več. Če se oseba po treh vabljenjih ne odzove na povabilo na preventivni pregled, diplomirana medicinska sestra iz ambulante družinske medicine o tem obvesti diplomirano medicinsko sestro iz patronažnega varstva. Le-ta v največ dveh tednih po prejemu obvestila vzpostavi stik s to osebo, ugotovi vzrok za njeno neodzivnost in ukrepa glede na ugotovljeno. Najpogosteje so ukrepi povezani z iskanjem rešitve, kako pacienta motivirati, da se odzove povabilu in preventivni pregled opravi v ambulantni družinskega zdravnika, ali z izvedbo preventivne obravnave na domu.

Ob vstopu v družino diplomirana medicinska sestra iz patronažnega varstva preveri pri vseh družinskih članih, ki ustrezajo merilom za vabljenje na preventivne preglede, ali so preventivni pregled že opravili. Po potrebi pomaga pri urejanju termina za izvedbo preventivnega pregleda ali pa ga izvede sama. Preventivni pregled na domu izvede pri osebah, ki zaradi svoje ranljivosti niso zmožne obiska v ambulantni družinske medicine (osebe z različnimi oblikami oviranosti, osebe z motnjami v duševnem zdravju, geografsko dislocirane osebe, morebitni migranti ipd.). Osebe, pri katerih ugotovi dejavnike tveganja, ogroženost za nastanek ali celo že prisotne znake kroničnih nenalezljivih bolezni in stanj, usmeri v center za krepitev zdravja ali pa jih obravnava sama. O ugotovitvah poroča izbranemu osebnemu zdravniku osebe. Osebo vključi v tisto obravnavo, ki je zanj glede na ugotovljene okoliščine najustreznejša. V obravnavo vključi tudi svojce in pomembne druge osebe, še posebej, če meni, da to lahko pripomore k boljšemu razumevanju vsebin in s tem k večji učinkovitosti preventivne obravnave.

Diplomirana medicinska sestra v patronažnem varstvu izvaja preventivne obravnave v skladu z opredeljenim algoritmom tudi pri osebah, ki zaradi ranljivosti niso zmožne obiska v ambulantni družinske medicine in jih zajame na svojem terenskem območju. Pri pacientih, ki že imajo diagnozo kronične nenalezljive bolezni, izvaja presejanje na posamezne dejavnike tveganja. Del vprašalnika za preventivni pregled na področju kroničnih nenalezljivih bolezni v patronažnem varstvu sta tudi vprašalnika družinski APGAR ter vprašalnik »Družina in problemi v družini«, ki omogočata poglobljeno obravnavo družine. Pri osebah, starejših od 64 let, se v okviru nadgradnje v patronažnem varstvu izvaja tudi ocena dejavnikov tveganja preiskovane osebe za padce in preprečevanje padcev starejših ljudi doma na podlagi seznama »Poglejmo in preverimo, ali je naš dom varen«, ki je namenjen odkrivanju nevarnosti, za katere doslej starejše osebe morda niso vedele.

Z nadgradnjo preventivnega delovanja in z izvajanjem dodatnih aktivnosti diplomirane medicinske sestre v patronažnem varstvu dejavno prispevajo k zmanjševanju neenakosti v zdravju, ranljivim osebam omogočajo lažje vključevanje v preventivne obravnave in krepijo zdravje v lokalni skupnosti.

KAKOVOSTNA ZDRAVSTVENA OSKRBA ZA VSE

Ranljivost je stopnja, do katere so populacije, posamezniki ali organizacije nezmožne predvideti dejavnike tveganja, se spoprijeti z njimi ali jim kljubovati oziroma si opomoči po njihovih škodljivih učinkih. Ranljive populacije v zdravstvu so tiste, za katere velja večje tveganje za slabše zdravstveno stanje oziroma večjo nedostopnost do zdravstvenega varstva. Poznamo ranljivost, ki izhaja iz socialnoekonomskega položaja ali starosti, spola, zdravstvenega stanja ali etničnega ozadja, in druge. Običajno gre za preplet več oblik ranljivosti.

Izkušnje ranljivih oseb kažejo na številne ovire pri skrbi za lastno zdravje in na ovire pri dostopu do sistema zdravstvenega varstva, vključno s preventivnimi programi. Pogosto so odrinjene na družbeno obrobje, izključene iz družbenega dogajanja in bolj izpostavljene težavam, povezanim z zdravjem.

Najpogostejše opredeljene ranljive skupine so:

- otroci in mladostniki s težavami v odraščanju;
- ljudje z nizkimi dohodki, katerih preživetje je odvisno od različnih oblik pomoči (prejemniki socialne pomoči, prejemniki humanitarne pomoči);
- brezposelni, samozaposleni;
- starejši prebivalci;
- različne skupine invalidov (brez statusa, s težjimi okvarami, brezposelni);
- Romi (brezposelnost, nizka stopnja izobrazbe, slabe stanovanjske razmere);
- brezdomci (zdravstvene in stanovanjske težave);
- osebe s težavami v duševnem zdravju;
- odvisniki od nedovoljenih drog;
- odvisniki od alkohola;
- osebe z izkušnjo (domačega) nasilja;
- migranti, begunci in iskalci azila (nepoznavanje jezika, zaposlitev, stanovanjske razmere).

Ohranjanje in krepitev zdravja razumemo ter obravnavamo kot temeljno sestavino vsakodnevnega življenja za vse prebivalce. V skrbi za zdravje ranljivih skupin se zavzemamo za celostno in povezano obravnavo tako v centrih za krepitev zdravja kot v zdravstvenih domovih ter lokalnih skupnostih.

Zdravstveni domovi izvajajo aktivnosti za zagotavljanje enakosti v zdravstveni oskrbi ranljivih skupin, katerih namen je doseganje boljšega zdravja in z zdravjem povezane kakovosti življenja. Predvidene so aktivnosti za:

- starše otrok do enega leta starosti;
- osebe z gibalno in senzorično oviranostjo;
- osebe s težavami v jezikovnem sporazumevanju;
- z vidika razvoja novih vsebin samoocenjevanje zdravstvenega doma glede zagotavljanja enakosti v zdravstveni oskrbi ranljivih skupin.

Aktivnosti za starše otrok do enega leta starosti

Dojenje je pomemben vir prehrane za novorojenčka v prvih mesecih življenja. Vzpostavljanje in vzdrževanje laktacije lahko za doječo mamo pomeni veliko neznank, morda kdaj tudi zapletov, na katere ne najde odgovorov. Zato so na voljo programi za pomoč in podporo na področju laktacije ter dojenja, ki jih izvajajo za to usposobljeni strokovnjaki.

Gibalni vzorci, ki jih bo otrok usvojil do prvega leta starosti, vplivajo na razvoj drže telesa, občutka za gibanje in koordinacijo. Družinska zavest, da je gibanje pomemben del zdravih življenjskih navad, pripomore k

zagotavljanju vnosa gibanja v dnevne aktivnosti. Na novo oblikovani programi s tovrstno tematiko, namenjeni staršem in otrokom do enega leta starosti, ki jih izvajajo nevrofizioterapevti, so ključ do uspeha.

Aktivnosti za osebe z gibalno in senzorično oviranostjo

Zdravstveni delavci in osebe z gibalno in/ali senzorično oviranostjo sodelujejo pri presoji ustreznosti objektov in uporabe komunikacijskih ukrepov v zdravstvenih domovih. Na podlagi ugotovitev je skupina pripravila predloge ukrepov za izboljšanje, ki se bodo v nadaljevanju projekta vnesli v sestavo zdravstvenih domov.

Aktivnosti za osebe s težavami v jezikovnem sporazumevanju

Medkulturna mediacija je mednarodno uveljavljen program in praksa, ki se uporablja za zmanjševanje neenakosti ter ugotavljanje kakovostne obravnave v zdravstvenih in drugih ustanovah. Namenjena je premostitvi ovir in nesporazumov, ki vznikajo ob jezikovnih, kulturnih, socialnih in drugih razlikah. Za jezikovno pomoč ob vstopu v zdravstveno ustanovo, pri preventivnem pregledu in drugih preventivnih obravnavah lahko zaprosite za tolmača ali medkulturnega mediatorja.

Aktivnosti z vidika razvoja novih vsebin samoocenjevanje zdravstvenega doma glede zagotavljanja enakosti v zdravstveni oskrbi ranljivih skupin

Na podlagi predpisanih usmeritev za samooceno zdravstvenih domov na področju zmanjševanja neenakosti v zdravju se bo postopoma uvajalo različne ukrepe in programe, ki bodo namenjeni različnim ranljivim skupinam.

LOKALNA SKUPNOST, ZA ZDRAVJE VSEH

Za krepitev zdravja posameznika in skupnosti je potrebno sodelovanje celotne lokalne skupnosti. Zato je smiselno spodbujanje kompetenc in pridobivanje spretnosti vseh deležnikov, ki lahko kakor koli pripomorejo k ustvarjanju podpornega okolja za doseganje zastavljenih ciljev, povezanih z zdravjem. Novi načini obravnave podirajo meje med področji ter spodbujajo medpoklicno in medsektorsko usklajevanje aktivnosti za zmanjšanje neenakosti in krepitev zdravja. Lokalna skupina za krepitev zdravja zagotavlja:

- pravočasno in ustrezno zaznavanje zdravstvenih potreb lokalnega prebivalstva in odzivanje nanje;
- sodelovanje med organizacijami v podporo preventivnim programom, ki omogočajo doseganje boljših rezultatov z istimi viri;
- hitro, točno in popolno izmenjavo informacij med partnerji;
- oblikovanje učinkovitih, celovitih rešitev za doseganje ciljev, povezanih z zdravjem posameznika in skupnosti;
- nenehno usposabljanje in pridobivanje novih veščin ter izmenjavo izkušenj med strokovnjaki.

Člani lokalne skupine za krepitev zdravja

Lokalno skupino za krepitev zdravja predvidoma sestavljajo predstavniki občine, ustanov zdravstvenega in socialnega resorja (zdravstveni domovi in drugi izvajalci zdravstvene dejavnosti, območne enote Nacionalnega inštituta za javno zdravje, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS), centri za socialno delo, območne službe Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje/uradi za delo), vzgojno-izobraževalnih ustanov ter različnih nevladnih organizacij (društva, združenja in drugi).

Prednosti delovanja po modelu skupnostnega pristopa za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju

Ključni cilj oblikovanja lokalne skupine za krepitev zdravja je spodbujanje kolektivne zavesti, povezane z zdravjem. S poenotenjem delovanja ustanov v skupnosti omogočamo podporo posamezniku pri skrbi za lastno zdravje, ki želi živeti v zdravem okolju. Tak način obravnave omogoča hitro prepoznavanje potreb lokalnega prebivalstva in hitro odzivanje nanje ter oblikovanje ustreznih preventivnih programov, prilagojenih skupnosti, za reševanje nastalih zdravstvenih stanj. Z upoštevanjem možnosti formalne in neformalne oblike podpore posamezniku ali skupini razvija podporno mrežo in skupine za samopomoč. Tak način delovanja od partnerjev v lokalnem okolju zahteva usklajeno in povezano odpravljanje zaznanih ovir ter razvoj kompetenc, veščin in načinov ukrepanja, ki presegajo klasične institucionalne oblike delovanja. Partnerji skupnostnega pristopa postavijo skupne cilje ter načrtujejo in udeležujejo ukrepe na področju preventive, krepitev zdravja in zmanjševanja neenakosti v zdravju.

Strategija in akcijski načrt za podporo pri krepitvi zdravja posameznikov ter skupin

Najpomembnejša naloga članov lokalne skupine za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju je oblikovanje strategije in akcijskega načrta za podporo pri krepitvi zdravja posameznikov in skupin. Doseganje cilja integrirane zdravstveno-vzgojne politike lokalne skupnosti je mogoče s pravimi in kakovostnimi informacijami, zato so oblikovani katalogi informacij, ki posameznika usmerjajo v iskanje razpoložljivih programov za podporo pri krepitvi ter ohranjanju zdravja.

DRŽAVNI PRESEJALNI PROGRAMI ZA ZGODNJE ODKRIVANJE RAKA (SVIT, DORA, ZORA)

Program Svit

Program Svit je državni program presejanja in zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb ter raka na debelem črevesu in danki. Za to obliko raka je značilno, da se dolgo časa razvija brez očitnih bolezenskih znakov. Največkrat se razvije iz predrakavih sprememb na steni črevesja, ki jih imenujemo polipi. Če le-te odkrijemo pravočasno in jih odstranimo, lahko preprečimo razvoj bolezni. Za uspešno zdravljenje že razvite bolezni je pomembno, da je odkrita v začetnih fazah. Program Svit omogoča laboratorijske preiskave blata, s katerimi odkrijemo prikrita krvavitve, ki so pokazatelj bolezenskih sprememb v črevesu, ko še nimamo nobenih težav z zdravjem.

V program so vsaki dve leti vabljeni moški in ženske, stari od 50 do 74 let.

Kontakt:

Klicni center Svit: 01 620 45 21

Spletni naslov: www.program-svit.si

Elektronska pošta: info@program-svit.si

Brezplačno gradivo o Programu Svit se lahko naroči preko spletne trgovine ali naročilnice na www.cindi-slovenija.net, v elektronski obliki je na voljo tudi na www.program-svit.si.

SVIT-ova KONTAKTNA TOČKA

ZD Slovenska Bistrica

Partizanska ulica 30, 2310 Slovenska Bistrica

Vsak torek med 12. in 14. uro, v pisarni zdravstveno-vzgojnega centra (2. nadstropje).

Kontaktne osebe: Silvija Lunder, dipl. m. s., in Brigita Kolmanič, dipl. m. s., tel. 02 843 27 19, el. naslov: ckz@zd-sb.si

KOLONOSKOPSKI CENTER

UKC Maribor

Ljubljanska ulica 2, 2000 Maribor

Oddelek za gastroenterologijo

Program Dora

Program Dora je državni presejalni program za raka dojke, ki je najpogostejši rak pri ženskah v Sloveniji. Program omogoča izvedbo mamografije, s katero odkrivamo bolezenske spremembe na dojkah, ki še niso tako velike, da bi jih ženska zatipala pri samopregledovanju ali pa bi jih odkril njen zdravnik pri kliničnem pregledu. Tudi pri tej obliki raka je za uspešno zdravljenje zelo pomembno, da se tumor odkrije še v zgodnji fazi, ko je majhen in omejen le na dojko.

V program so vsaki dve leti vabljene ženske, stare od 50 do 69 let.

Kontakt:

Klicni center Dora: 080 27 28 (vsak delavnik med 9. in 12. uro)

Spletni naslov: www.dora.onko-i.siElektronska pošta: dora@onko-i.si ali vprašajte svojega osebnega zdravnika ali ginekologaGradivo je v elektronski obliki na voljo na www.dora.onko-i.si**PRESEJALNI CENTER****Zdravstveni dom Maribor**

Sodna ulica 13, 2000 Maribor

Vključene občine:

Benedikt, Duplek, Hoče-Slivnica, Kungota, Lenart, Lovrenc na Pohorju, Maribor, Miklavž na Dravskem polju, Oplotnica, Pesnica, Poljčane, Rače-Fram, Ruše, Selnica ob Dravi, Slovenska Bistrica, Sveta Ana, Sveti Jurij v Slov. goricah, Starše, Šentilj

Program Zora

Program Zora je državni program zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb materničnega vratu. Rak materničnega vratu je posledica okužbe s humanim papilomskim virusom (HPV), ki lahko pri nekaterih ženskah povzroči spremembo zdravih celic v rakave. Te celične spremembe potekajo počasi in postopno več let. V tem obdobju se zdrave celice najprej spremenijo v predrakave, ki imajo že nekatere rakave lastnosti, vendar se ne delijo nenadzorovano, ne rastejo invazivno in ne zasevajo. Iz njih se, če jih ne zdravimo, postopno razvije rak. Ginekolog lahko s testom PAP (brisom materničnega vratu) predrakave celice odkrije in pravočasno zdravi.

V program so vsaka tri leta vabljeni ženske, stare od 20 do 64 let, ki presejalni pregled opravijo pri svojem izbranem ginekologu.

Kontakt:

Klicni center Dora: 01 587 95 75

Spletni naslov: www.zora.onko-i.siElektronska pošta: zora@onko-i.siGradivo je v elektronski obliki na voljo na www.zora.onko-i.si**DISPANZER ZA ŽENSKE ZD SLOVENSKA BISTRICA**ZD Slovenska Bistrica
Partizanska ulica 30, 2310 Slovenska BistricaGinekološki dispanzer Sašo Stojkoski, dr. med.,
spec. gin. in por.
02 843 27 55Zasebna ginekološka ambulanta Mirko Jovič, dr.
med., spec. gin. in por.
02 840 13 33**UNIVERZITETNI KLINIČNI CENTER MARIBOR**UKC MARIBOR
Ljubljanska ulica 5, 2000 Maribor
Oddelek za onkologijo dojk02 321 21 29
narocanje.kgp@ukc-mb.si

CENTER ZA SOCIALNO DELO MARIBOR ENOTA SLOVENSKA BISTRICA

JAVNA POOBLASTILA IN NALOGE PO ZAKONU

Javna pooblastila so naloge, ki jih izvaja center na podlagi zakonov in drugih predpisov. Med najštevilnejšimi so pooblastila na podlagi naslednjih zakonov: Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, Zakona o socialno-varstvenih prejemkih, Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, Zakona o štipendiranju, Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, Zakona o socialnem varstvu, Zakona o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb.

Pri izvrševanju javnih pooblastil center za socialno delo izdaja odločbe kot organ I. stopnje, v skladu z določili Zakona o splošnem upravnem postopku s hkratno uporabo posebnih strokovnih znanj s področja socialnega dela, psihologije in drugih strok. V zvezi z javnimi pooblastili so izdane odločbe bodisi na zahtevo stranke ali po uradni dolžnosti. Odločajo o pravicah, predstavljenih v nadaljevanju.

PRAVICE IZ JAVNIH SREDSTEV

Na osnovi Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev in Zakona o socialno-varstvenih prejemkih je center za socialno delo določen kot enotna vstopna točka za: štiri (4) denarne prejemke:

- otroškega dodatka po zakonu, ki ureja družinske prejemke;
- denarne socialne pomoči po zakonu, ki ureja socialno-varstvene prejemke;
- varstvenega dodatka po zakonu, ki ureja socialno-varstvene prejemke;
- državne štipendije po zakonu, ki ureja štipendiranje;

ter sedem (7) subvencij in znižanih plačil:

- znižano plačilo vrtca;
- subvencijo najemnine;
- pravico do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev;
- pravico do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje;
- oprostitve plačila socialno-varstvenih storitev;
- prispevek k plačilu družinskega pomočnika;
- pogrebno in posmrtnino.

Denarne prejemke vlagatelj uveljavlja po navedenem vrstnem redu. V kolikor vlagatelj kljub opozorilu denarni prejemek uveljavlja v nasprotju z vrstnim redom, center za socialno delo denarni prejemek upošteva v višini, kot če bi bil dodeljen.

Pri ugotavljanju upravičenosti do otroškega dodatka, državne štipendije, znižanega plačila vrtca, subvencije malice in kosila, oprostitve plačila socialno-varstvenih storitev in prispevka k plačilu družinskega pomočnika, se primarno ugotavljajo podatki iz odločb o odmeri dohodnine za preteklo leto. Če ti podatki med odločanjem še niso na voljo, se upoštevajo podatki za predpreteklo leto. Pri odločanju o pravici do denarne socialne pomoči, varstvenega dodatka, obveznega zdravstvenega zavarovanja, kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev in subvencije najemnine se upoštevajo neto dohodki v zadnjih treh mesecih pred vložitvijo vloge.

Po organizaciji centrov za socialno delo od 1. 10. 2018 o letnih pravicah odločajo novoustanovljeni območni centri za socialno delo – na našem področju je to Območni center za socialno delo Maribor, o vseh ostalih pravicah se odloča na Območnih enotah centrov za socialno delo.

PRAVICE IZ STARŠEVskega VARSTVA IN DRUŽINSKI PREJEMKI

Na podlagi Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (Uradni list RS, št. 26/2014) odločajo o pravicah, predstavljenih v nadaljevanju.

Pravice iz starševskega varstva so:

- pravica do materinskega dopusta in nadomestila;
- pravica do starševskega dopusta in nadomestila;
- pravica do očetovskega dopusta in nadomestila;
- pravica do posvojiteljskega dopusta in nadomestila;
- pravica staršev do krajšega delovnega časa zaradi starševstva;
- pravica do plačila prispevkov v primeru štirih ali več otrok.

Družinski prejemki so denarni prejemki, ki obsegajo:

- starševski dodatek;
- pomoč ob rojstvu otroka;
- dodatek za veliko družino;
- dodatek za nego otroka;
- delno plačilo za izgubljeni dohodek

VARSTVO ODRASLIH

Center za socialno delo opravlja tudi javna pooblastila v zvezi z varstvom odraslih, kamor spada varstvo invalidnih oseb, pravice gluhih oseb, skrbništvo za osebe, ki jim je odvzeta poslovna sposobnost, skrbništvo za posebne primere, začasnega skrbništva, odobritev pravnih poslov, naloge v zvezi z zakonom o duševnem zdravju, nudi obravnavo in pomoč odraslim storilcem prekrškov, kaznivih dejanj in kazensko pomoč.

VARSTVO OTROK IN MLADOSTNIKOV

Center za socialno delo nudi pomoč in varstvo otrok ter mladostnikov – kamor spadajo naloge rejništva, skrbništva nad mladoletnimi osebami, skrbništvo za posebne primere nad mladoletnimi otroci, odobritev pravnih poslov mladoletnih oseb, postopki priznanja očetovstva, posvojitve, pomoč pri sporazumu staršev glede določitve ali spremembe osebnega imena in pomoč pri sklenitvi sporazuma v sporih, če si starši niso enotni pri izpolnjevanju starševske skrbi, obravnava otrok zaradi suma storitve prekrškov ali kaznivih dejanj in obravnava mladoletnih storilcev kaznivih dejanj ter prekrškov.

VARSTVO DRUŽINE

Center za socialno delo opravlja javna pooblastila in naloge glede varstva družine, kamor spadajo preživnine, družinsko in/ali partnersko svetovanje urejanje odnosov v družini, svetovalni pogovori, varstvo skupnih otrok in pomoč pri sklenitvi sporazuma o zaupanju v varstvo in vzgojo, stikih ter preživnini, svetovalni razgovori ob razvezi zakonske zveze, izvajanje stikov pod nadzorom, varstvo ogroženih otrok, opravlja naloge v zvezi z družinskim nasiljem in preprečevanjem le-tega ter nudi pomoč žrtvam in povzročiteljem nasilja.

SOCIALNO-VARSTVENE STORITVE

Uporabnik socialno-varstvenih storitev je vsakdo, ki se iz kakršnihkoli razlogov znajde v socialni ali materialni stiski in se obrne na center za socialno delo, bodisi samoiniciativno ali pa je povabljen s strani centra za socialno delo po uradni dolžnosti.

Prva socialna pomoč

Prva socialna pomoč je namenjena vsem uporabnikom, ki uveljavljajo kakršnokoli socialno-varstveno pravico in obsega pomoč pri prepoznavanju ter opredelitvi socialne stiske, oceno možnih rešitev, seznanjanje z možnimi oblikami pomoči v obliki storitev ali denarnih prejemkov ter seznanjanje z mrežo in s programi izvajalcev, ki lahko v konkretnem primeru nudijo pomoč. Največkrat je to enkratna storitev. Po enem ali več pogovorih z uporabnikom se lahko zaključi z dogovorom o nadaljnji obliki strokovnega sodelovanja pri reševanju socialne stiske ali težave. Organizirana je po posameznih področjih dela in jo izvaja več strokovnih delavcev.

Osebna pomoč

Osebna pomoč obsega svetovanje, urejanje in vodenje z namenom, da bi posamezniku omogočili razvijanje, dopolnjevanje, ohranjanje ter izboljševanje njegovih socialnih možnosti. Upravičenci do te storitve so posamezniki, ki so se zaradi različnih vzrokov znašli v socialni stiski.

Pomoč na domu

Pomoč na domu je **namenjena upravičencem, ki imajo zagotovljene bivalne in druge pogoje za življenje v svojem bivalnem okolju**, vendar **se zaradi starosti ali hude invalidnosti ne morejo oskrbovati in negovati sami**; njihovi svojci pa takšne oskrbe in nege ne zmorejo ali zanju nimajo možnosti. Pomoč na domu se organizira v obliki različnih praktičnih pomoči in podpor, s pomočjo katerih se upravičencem vsaj za določen čas nadomesti potrebo po institucionalnem varstvu, v drugi družini ali drugi organizirani obliki. Storitve se prilagaja potrebam **posameznega upravičenca**; obsega pomoč pri temeljnih dnevni opraviilih, gospodinjstvo pomoč in pomoč pri ohranjanju socialnih stikov. **Enota Slovenska Bistrica izvaja socialno varstveno storitev za Občini Oplotnica in Makole.**

Pomoč družini za dom

Pomoč družini za dom obsega strokovno svetovanje in pomoč pri urejanju odnosov med družinskimi člani ter pri skrbi za otroke in usposabljanje družine za opravljanje njene vloge v vsakdanjem življenju. Upravičenci do storitve so posamezniki in družine v primerih:

- ko socialne stiske in težave izhajajo iz neurejenih odnosov v družini ter so rešljive le s spremembami v družini kot celoti;
- kadar družina išče strokovno svetovanje in pomoč pri skrbi za otroke, vendar poznani vzorci vedenja in znanja družine ne zadoščajo za odpravljanje težav;
- ko socialne stiske dveh ali več družinskih članov za zagotovitev normalnih pogojev za obstanek in razvoj družine zahtevajo trajnejšo podporo ter vodenje.

DODATNI PROGRAMI IN DOPOLNILNE DEJAVNOSTI ENOTE SLOVENSKA BISTRICA

POČITNIŠKI PROGRAM IN PROSTOČASNE AKTIVNOSTI

Osnovni namen programa je intenzivno svetovalno delo na socialnem, pedagoškem in psihološkem področju, nudenje opore in pomoči celotni družini, še posebej otrokom in mladostnikom, ter s tem tudi preprečevanje socialne izključenosti. Družinam se nudi pomoč pri učenju vsakodnevnih funkcij, pomoč pri vzgoji in učenju ter pomoč pri vzpostavitvi komunikacije. Z neposredno pomočjo in oporo otrokom, mladostnikom, staršem ter s širjenjem socialne mreže se vpliva na zmanjševanje dejavnikov tveganja, ki negativno vplivajo na: odklonsko oz. družbeno nesprejemljivo vedenje otrok in mladostnikov, učno uspešnost otrok, občutek lastne vrednosti ter na njihovo samopodobo, vzpostavljanje dolgoročne strategije uspešnega ravnanja in vedenja vseh družinskih članov v njihovih socialnih vlogah, sanaciji za otroke neustreznih družinskih razmer in s tem tudi preprečitve izločitve otrok iz družin ter s tem razpada družinskega sistema, izboljšanju komunikacije in odnosov v družini, dvigu kakovosti družinskega življenja. Otroci in mladostniki se vključujejo v kreativne dejavnosti, ki jih pripravljajo, ter v počitniški program, ki ga izvedejo za te otroke in mladostnike v času počitnic.

PREVENTIVNI PROGRAM DRUŽABNIŠTVO IN SPREMLJANJE V CENTRU METULJ SLOVENSKA BISTRICA

Enota Slovenska Bistrica že deseto leto uspešno strokovno vodi, spremlja in usmerja program Centra za starejše Metulj v Slov. Bistrici, ki je namenjen populaciji v tretjem življenjskem obdobju. Program v občini predstavlja še eno pomembno obliko in metodo dela ter pomoči, ki je namenjena starejši populaciji in dobro dopolnjuje vse druge oblike ter metode dela. Program zadovoljuje predvsem nematerialne potrebe starejše generacije v občini – potrebo po druženju, pripadnosti, ustvarjanju, sodelovanju, kvalitetnem in aktivnem preživljanju svojega časa, ki ga zapolnijo z različnimi vsebinami. Starejša populacija na ta način aktivno kvalitetno preživi del svojega prostega časa, kar dobro vpliva na psihofizično zdravje uporabnikov.

Vsebina programa je namenjena in prilagojena ljudem v tretjem življenjskem obdobju in izhaja iz potreb uporabnikov – populaciji v tretjem življenjskem obdobju. Skozi razvoj Centra za starejše je bil oblikovan program, ki uporabnikom vsak dan omogoča preživeti kvalitetno in koristno. Program uporabnikom prinaša

nove vsebine, znanja, dogodke in doživetja, s katerimi ohranjajo svoje psihofizične sposobnosti, razvijajo nove sposobnosti ter premagujejo občutke nepotrebnosti in osamljenosti. Center za starejše je odprt celo leto od ponedeljka do petka, vsak dan od 7. ure do 15. ure. Program se izvaja s pomočjo programa javnih del, v katerega je vključena ena delavka. Strokovna delavka Centra strokovno vodi, pomaga pri načrtovanju in izvajanju dejavnosti v Centru za starejše. Vsebina programa je naslednja: telovadba, ročna dela, družabno petje, ljudsko petje, kartanje, igranje namiznega tenisa, pohodništvo, izleti, letovanje na morju, plesne igre in ples, prireditve ob praznikih, poučna predavanja ...

PREVENTIVNI PROGRAM MLADINSKE DELAVNICE

Mladinske delavnice (MD) je naslov za projekt primarne preventive, namenjen celotni populaciji otrok in mladine v Sloveniji. Projekt izvaja Društvo za preventivno delo v Ljubljani, v okviru le-tega pa ga izvajajo tudi na centru za socialno delo.

Program MD je usmerjen v utrjevanje, varovanje in promocijo duševnega zdravja otrok in mladih. Namenjen je mladostnikom v starosti od 13. do 15. leta. To obdobje je zelo občutljivo za vsakega mladostnika, saj se oblikujejo temelji osebnosti odraslega ter miselni, čustveni in vedenjski vzorci. Bio-psihosocialne spremembe, ki se dogajajo v tem razvojnem obdobju, odpirajo procese, ki so v znanosti prepoznavni kot razvojna kriza adolescence. Program izvajamo s prostovoljci na dveh osnovnih šolah.

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZAPOSLOVANJE (ZRSZ), OBMOČNA SLUŽBA MARIBOR, URAD ZA DELO SLOVENSKA BISTRICA

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje je ena ključnih ustanov na trgu dela. Je samostojna pravna oseba s statusom javnega zavoda, ki deluje enotno za območje Republike Slovenije na treh ravneh: na sedežu Zavoda z vodstvom in s Centralno službo ter v območnih službah z uradi za delo, ki so locirani v vseh upravnih enotah.

Temeljne dejavnosti zavoda so:

- posredovanje zaposlitev in zaposlitveno svetovanje;
- izvajanje karijerne orientacije;
- izvajanje zavarovanja za primer brezposelnosti;
- izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja;
- izdajanje delovnih dovoljenj in zaposlovanje tujcev;
- izdelava analitičnih, razvojnih in drugih strokovnih gradiv s področja dejavnosti ZRSZ;
- informiranje o trgu dela, informacije javnega značaja.

Uporabniki storitev ZRSZ so brezposelne osebe, delodajalci, osebe, ki potrebujejo strokovno pomoč pri zaposlovanju in poklicni orientaciji, strokovne institucije, izvajalci programov zaposlovanja, socialni partnerji in javnost.

Izvajanje zavarovanja za primer brezposelnosti

Pravice iz obveznega in prostovoljnega zavarovanja za primer brezposelnosti oseba lahko pridobi, če je bila pred nastankom brezposelnosti zavarovana najmanj 9 mesecev v zadnjih 24-ih mesecih in če izpolnjuje druge zakonske pogoje.

Pravice iz zavarovanja za primer brezposelnosti so:

pravica do denarnega nadomestila za primer brezposelnosti, pravica do plačila prispevkov za obvezna socialna zavarovanja, pravica do plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje eno leto pred izpolnitvijo minimalnih pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Osebe, ki so upravičene do prejemanja denarnega nadomestila, imajo urejeno osnovno zdravstveno zavarovanje. V času do prejema odločbe o pravici do denarnega nadomestila si morajo brezposelne osebe same urediti obvezno zdravstveno zavarovanje pri Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS). Dopolnilno zdravstveno zavarovanje si morajo osebe ne glede na to, ali so upravičene do prejemanja denarnega nadomestila ali ne, urediti same pri zavarovalnici.

Osebe, ki niso upravičene do denarnega nadomestila ali jim je ta upravičenost potekla, si morajo obvezno zdravstveno zavarovanje urediti same pri ZZZS.

Informiranje brezposelnih oseb o ureditvi zdravstvenega zavarovanja poteka preko e-pošte, portala PoisciDelo.si, Urada za delo, kontaktnega centra ali preko INFO točke za tujce.

Brezposelni tujci, ki imajo začasno prebivališče v Sloveniji in so upravičeni do prejemanja denarnega nadomestila, so tudi obvezno zdravstveno zavarovani – po izdaji odločbe o prejemanju denarnega nadomestila. V času od prijave do izdaje odločbe o prejemanju denarnega nadomestila si morajo obvezno zdravstveno zavarovanje urediti pri izbrani zavarovalnici.

Tujci, ki niso upravičeni do prejemanja denarnega nadomestila in imajo stalno prebivališče v Sloveniji, si lahko obvezno zdravstveno zavarovanje uredijo na ZZZS.

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) je nosilec in izvajalec obveznega zdravstvenega zavarovanja za območje Republike Slovenije. ZZZS ima status javnega zavoda. Kot nosilec obveznega zdravstvenega zavarovanja je ZZZS pristojen in zadolžen za vse naloge na tem področju, ki jih določa Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju za območje Republike Slovenije. Kot izvajalec obveznega zdravstvenega zavarovanja sprejema podrobnejše predpise o obveznem zdravstvenem zavarovanju, s partnerji v zdravstvu oblikuje in določa program zdravstvenih storitev v državi, zagotavlja in zbira ter razporeja sredstva za izvajanje zavarovanja in zavarovanim osebam v skladu z zakonom zagotavlja naslednje pravice: pravice do zdravstvenih storitev, zdravil in medicinskih pripomočkov, pravice do nadomestila plače med začasno zadržanostjo od dela (med bolniškim staležem) ter pravice do povračila potnih stroškov, povezanih z diagnostiko, zdravljenjem ali rehabilitacijo v drugem kraju.

IZPOSTAVA SLOVENSKA BISTRICA

Izpostave zagotavljajo uveljavljanje pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, urejajo in vzdržujejo evidence obveznega zdravstvenega zavarovanja, zagotavljajo listine in obrazce za izvajanje obveznega zdravstvenega zavarovanja ter opravljajo naloge, opisane pod oddelkom za izvajanje obveznega zdravstvenega zavarovanja (prijavno-odjavno službo, službo za nadomestila in povračila, službo za nadomestila, povračila in mednarodno zavarovanje), oddelkom za mednarodno zavarovanje ter oddelkom za finance in računovodstvo.

Naslov: Partizanska ulica 21
Telefon: 02 80 51 904 / 02 80 51 900
Pošta: 2310 Slovenska Bistrica
Fax: 02 80 51 906
Elektronska pošta: anita.cerkvenik@zzzs.si ali polona.horvat@zzzs.si

URADNE URE za poslovanje s strankami so v:

- ponedeljek in torek: 08.00–12.00 in 13.00–15.00;
- sreda: 08.00–12.00 in 13.00–17.00;
- petek: 08.00–13.00;
- ob četrtek ni uradnih ur.

KONTAKTNI OSEBI ZA SPLOŠNE INFORMACIJE:

Anita Cerkvenik, pritličje, soba 6
Polona Horvat, pritličje, soba 4

VODJA IZPOSTAVE II

Anita Cerkvenik

Če ste seznanjeni s kakšno obliko nepotrebnega zapravljanja javnih sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, goljufige ali korupcije v zdravstvenem sistemu, jo prijavite. Zagotavljamo skrbno varovanje podatkov o prijavitelju, možne so tudi anonimne prijave. Vsako **e-prijavo** bomo na Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije preučili in ustrezno ukrepali.

OBČINE

SLOVENSKA BISTRICA

Občina Slovenska Bistrica je med največjimi v Sloveniji. Meri 260km² in šteje cca. 25.500 prebivalcev. Območje občine je zelo raznoliko, pregledno, zanimivo, velike pa so tudi njene turistične, kulturne in naravne danosti. Gospodarstvo s svojimi dejavnostmi je bistveni dejavnik razvoja in napredka v občini. Prevladuje predelovalna industrija, ki predstavlja 2/3 gospodarstva, sicer pa se približno 25 % podjetij ukvarja z nestoritvenimi dejavnostmi.

Največja prednost razvojnih možnosti občine je ugodna strateška lega, saj leži na križišču poti v smeri Maribora, Ptuja, Ljubljane in Rogaške Slatine. V neposredni bližini poteka vzhodna smer avtocestnega križa; v smeri proti Madžarski in Hrvaški. Občina se ponaša s številnimi naravnimi znamenitostmi in kulturnimi ter zgodovinskimi spomeniki. Naravna in kulturna dediščina predstavljata neprecenljivi del gospodarskih in turističnih možnosti prihodnjega razvoja tega območja.

Občina Slovenska Bistrica samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), določene z zakonom in Statutom Občine. Občina sodeluje z gospodarskimi subjekti in v okviru interesov ter nalog občine pomaga gospodarskim subjektom pri reševanju gospodarskih problemov. Nadalje Občina v skrbi za kvaliteto življenja svojih občanov, zagotavlja in pospešuje vzgojno-izobraževalno in zdravstveno dejavnost, pospešuje službe socialnega skrbstva, spodbuja ter ustvarja enake možnosti v okviru svojih pristojnosti in pri sprejemanju ukrepov ter aktivnosti, pomembnih za ustvarjanje enakih možnosti, upošteva vidik enakosti spolov. Pospešuje raziskovalno, kulturno in društveno dejavnost ter razvoj športa in rekreacije. Skrbi za varstvo zraka, tal, vodnih virov, varstvo pred hrupom, zbiranje in odlaganje odpadkov. Zagotavlja varnost v cestnem prometu na občinskih cestah na način, da gradi, upravlja in vzdržuje občinske ceste, ulice ter javne poti.

Posebno skrb Občina namenja ranljivim skupinam prebivalstva, in sicer z zagotavljanjem denarne pomoči za premostitev materialne ogroženosti, z zagotavljanjem neprofitnih stanovanj, s subvencioniranjem najemnin, z zagotavljanjem financiranja pomoči na domu in domske oskrbe v domovih za starejše, s subvencioniranjem programov predšolske vzgoje ter s financiranjem obveznega zdravstvenega zavarovanja občanom, ki so brezposelni.

OPLOTNICA

Občina Oplotnica v okviru svojih pristojnosti in v skrbi za dobro počutje občanov v občini ter zmanjševanje socialnih razlik, sofinancira izvajanje posameznih programov socialnega varstva, varstva starejših, otrok in mladine ter različnih preventivnih zdravstvenih programov.

Posredno vpliva na zmanjševanje socialnih stisk preko ukrepov za pospeševanje razvoja gospodarskih – predvsem turističnih produktov, z ustvarjanjem pogojev za gradnjo stanovanj, s subvencioniranjem najemnin za stanovanja, z ustvarjanjem ustreznih pogojev za vzgojo in izobraževanje ter z izvajanjem drugih javnih nalog lokalnega pomena. Iz proračuna občine se neposredno sofinancirajo programi izrednih socialnih pomoči, varstva otrok iz socialno ogroženih družin, denarne pomoči ob rojstvu otroka, šole v naravi, pomoč na domu, subvencije stanarin, raziskovalnih taborov, športnih programov, društvene dejavnosti, varstvo oseb v splošnih in posebnih zavodih, zdravstveno zavarovanje nekaterih brezposelnih oseb in preventivnih zdravstvenih aktivnosti.

Zdravje občanov je ena od pomembnih ciljev občine, ki ga uresničujejo preko najrazličnejših programov, kot npr. sofinanciranje telesnih aktivnosti, osveščanja in spodbujanja k zdravemu načinu življenja ter z aktivnostmi za krepitev zdravja s pomočjo strokovnjakov iz Centra za krepitev zdravja, ki deluje v okviru

Javnega zavoda Zdravstveni dom Slovenska Bistrica na različnih lokacijah v vseh štirih občinah, soustanoviteljicah javnega zavoda.

POLJČANE

Občina Poljčane je samoupravna lokalna skupnost, ustanovljena z zakonom. Občina je nastala 1. marca 2006 z izločitvijo iz Občine Slovenska Bistrica. V skladu s Statutom samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena na številnih področjih, ranljivim skupinam pa pomaga predvsem tako, da pospešuje službe socialnega skrbstva, osnovnega varstva otrok in družine, skrbi za socialno ogrožene, invalide in ostarele. Zagotavlja in pospešuje zdravstveno dejavnost, v skladu z zakonom zagotavlja pogoje za delovanje le-te ter z različnimi ukrepi pospešuje zdravstveno varstvo občanov.

Občina pospešuje razvoj gospodarskih panog oz. gospodarskih subjektov, ustvarja pogoje za gradnjo stanovanj, ustvarja pogoje za izobraževanje odraslih, pospešuje vzgojno-izobraževalne, raziskovalne, kulturne in društvene dejavnosti.

Občina Poljčane občanom neposredno pomaga z enkratnimi denarnimi pomočmi, namenjenimi osnovnim življenjskim potrebščinam, kurjavi, šolskim potrebščinam in drugim izdatkom za premostitev trenutne materialne ogroženosti, s pomočmi ob rojstvu otroka, s financiranjem mlečnih preparatov novorojenim, z zagotavljanjem neprofitnih stanovanj, s subvencioniranjem najemnin, z zagotavljanjem in s financiranjem pomoči na domu, s spodbujanjem in sofinanciranjem javnih del, z zagotavljanjem finančnih sredstev za sofinanciranje bivanja invalidnih in starejših oseb v domovih, za subvencioniranje programov v vrtcih in za financiranje zdravstvenega zavarovanja občanov.

Občina zagotavlja neposredno pomoč ranljivim skupinam tudi s sofinanciranjem delovanja humanitarnih organizacij in izvajanja preventivnih programov Centra za socialno delo.

MAKOLE

Občina Makole je samoupravna lokalna skupnost, ustanovljena z zakonom. V skladu s statutom občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena na številnih področjih, ranljivim skupinam pa pomaga predvsem tako, da pospešuje službe socialnega skrbstva, osnovnega varstva otrok in družine, za socialno ogrožene, invalide in ostarele. Zagotavlja in pospešuje tudi zdravstveno dejavnost, saj je soustanoviteljica javnega zavoda Zdravstveni dom Slovenska Bistrica; v skladu z zakonom zagotavlja pogoje za njegovo delovanje ter z različnimi ukrepi pospešuje zdravstveno varstvo občanov.

Občina zmanjšuje socialno stisko s pospeševanjem razvoja gospodarske dejavnosti, z ustvarjanjem pogojev za gradnjo stanovanj, s skrbjo za povečanje najemnega socialnega sklada stanovanj, z ustvarjanjem pogojev za izobraževanje odraslih, s pospeševanjem vzgojno-izobraževalne, raziskovalne, kulturne in društvene dejavnosti, posredno pa tudi z izvajanjem drugih javnih nalog lokalnega pomena.

Občina Makole občanom neposredno pomaga z enkratnimi denarnimi pomočmi, namenjenimi osnovnim življenjskim potrebščinam (hrani, kurjavi, šolskim potrebščinam in drugim izdatkom za premostitev trenutne materialne ogroženosti), s pomočmi ob rojstvu otroka, z zagotavljanjem neprofitnih stanovanj, s subvencioniranjem najemnin, z zagotavljanjem in s financiranjem pomoči na domu, s spodbujanjem in sofinanciranjem javnih del, z zagotavljanjem finančnih sredstev za sofinanciranje bivanja invalidnih in starejših oseb v domovih, za subvencioniranje programov v vrtcih in za financiranje zdravstvenega zavarovanja občanov.

Občina neposredno pomoč ranljivim skupinam zagotavlja tudi s sofinanciranjem delovanja humanitarnih organizacij in izvajanja preventivnih programov Centra za socialno delo Slovenska Bistrica, s paketi hrane, ki jih občanom razdeli Območno združenje Slovenska Bistrica – Rdeči križ Makole.

PROGRAMI NEVLADNIH ORGANIZACIJ IN DRUŠTEV

RDEČI KRIŽ SLOVENIJE – OBMOČNO ZDRUŽENJE SLOVENSKA BISTRICA, OPLOTNICA, MAKOLE

OBMOČNO ZDRUŽENJE SLOVENSKA BISTRICA

Partizanska ul. 21, 2310 Slovenska Bistrica

e-naslov: slov-bistrica.ozrk@ozrks.si tel.: 02/80 50 160, 041 723 565

POSŁANSTVO RDEČEGA KRIŽA:

- dejavno odzivanje na pojave stiske in nemoči, še posebej ranljivih skupin;
- razvijanje čuta za solidarnost in razumevanje stiske drugih;
- spodbujanje in širjenje vrednot zdravja ter zdravega življenja;
- spoštovanje in nagovarjanje ljudi, da delijo del svoje blaginje;
- motiviranje in pridobivanje krvodajalk ter krvodajalcev;
- načrtno izobraževanje in usposabljanje za humanitarno delovanje;
- izvajanje nalog iz javnega pooblastila države;
- zagotavljanje spoštovanja človekovih pravic, posebno med oboroženimi spopadi in drugimi izrednimi stanji.

Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Slovenska Bistrica (v nadaljevanju RKS – OZ), je samostojna, neodvisna, nevladna, humanitarna, nepridobitna in prostovoljna organizacija, ki na območju Upravne enote Slovenska Bistrica, občin: Makole, Oplotnica, Poljčane in Slovenska Bistrica, deluje v skladu z Zakonom o Rdečem križu Slovenije, Zakonom o društvih, Zakonom o prostovoljstvu, z Ženevskimi konvencijami, s Statutom RKS in RKS – OZ, z Resolucijami Gibanja, s pravnim redom Republike Slovenije in strategijami delovanja na nacionalnem nivoju Republike Slovenije.

Pri svojem delovanju upošteva temeljna načela Rdečega križa, deluje nepristransko, ne glede na nacionalnost, raso, spol, vero, jezik, razred ali etnično pripadnost ljudi.

RKS – OZ Slovenska Bistrica opravlja naloge iz javnega pooblastila Republike Slovenije in druge aktivnosti po programih, predstavljenih v nadaljevanju.

Krvodajalstvo

Krvodajalstvo v Sloveniji temelji na prostovoljnosti, anonimnosti in brezplačnosti. Darovanje krvi je humano dejanje, je gibanje za življenje in odraz najvišje solidarnosti med ljudmi. V Sloveniji mora dnevno kri darovati 400 krvodajalk in krvodajalcev, da zadostimo potrebam zdravstva – to je 200 litrov krvi. Rdeči križ Slovenije je edina humanitarna organizacija v Republiki Sloveniji, ki ima javno pooblastilo za organiziranje krvodajalskih akcij. RKS – OZ Slovenska Bistrica organizira devetnajst terenskih krvodajalskih akcij. Na vseh odvzemnih mestih na območju občin Makole, Oplotnica, Poljčane in Slovenska Bistrica vršijo odvzem krvi delavci Centra za transfuzijsko medicino UKC Maribor. Krvodajalci lahko darujejo kri tudi ob torkih in četrtkih v CTM UKC Maribor.

Darovanje organov in tkiv

RKS – OZ Slovenska Bistrica je pooblaščen organizacija za zbiranje pristopnih izjav darovalcev. Opredelitev za darovanje je zapisana na kartici zdravstvenega zavarovanja. *Postanite darovalec – dajte življenju priložnost.*

Socialna dejavnost

S prostovoljnim delom RKS – OZ Slovenska Bistrica zagotavlja osnovo za izvajanje različnih prvih in nujnih pomoči posameznikom ter družinam v stiski, ki nimajo osnovnih eksistenčnih pogojev za življenje: razdeljuje hrano, pralni prašek in druga čistilna/higienska sredstva, pomaga pri nakupu šolskih potrebščin, zbira ter razdeljujejo rabljena - uporabna oblačila, posteljnino, obutev, pohištvo, belo tehniko in ostalo, organizira solidarnostne akcije v primeru naravnih in drugih nesreč ter kroničnih in drugih težjih bolezni.

Skladišče Rdečega križa (v prostorih gasilskega doma Prostovoljnega gasilskega društva Slovenska Bistrica, Kolodvorska ul. 23, tel. 02 818 16 45) je odprto ob delavnikih vsak torek od 9. do 13. ure in vsako sredo od 12. do 16. ure. Oddate lahko stvari, ki jih več ne potrebujete, vendar so še uporabne. **Oblačil pred oddajo ni potrebno odnesti v čistilnico, naj pa bodo čista, cela in uporabna.**

Ohranjanje socialnih stikov – druženje in pomoč

RKSC – OZ Slovenska Bistrica izvaja programe:

- druženje, pomoč in obiskovanje starejših, osamljenih, bolnih ter invalidnih oseb na domu in v institucionalnem varstvu;
- obiskovanje in druženje ob visokih osebnih jubilejih ter praznikih;
- srečanja starejših krajanek in krajanov;
- obiski in druženje z varovanci domov institucionalnega varstva – stanovalci Doma dr. Jožeta Potrča Poljčane in enote Slovenska Bistrica ter drugih domov;
- »vozičkanje« gibalno-oviranih oseb v institucionalnem varstvu in doma;
- medgeneracijska druženja;
- skupine starejših za samopomoč ...

Prostovoljci izvajajo obiske na domu starejših, osamljenih, bolnih, invalidnih oseb in tistih, ki so se znašli v socialni stiski ter jim svetujejo, kam naj se obrnejo po pomoč, če jo potrebujejo.

Laična psihosocialna pomoč

Rdeči križ s prostovoljci redno nudi pomoč posameznikom in njihovim družinam, ki so se znašli v socialni ter psihični stiski zaradi izgube dela, bolezni, težkega socialnega stanja, in prizadetim v naravnih ter drugih nesrečah. Pomoč je laična psihosocialna, po potrebi pa tudi materialna.

Zdravstveno in socialno letovanje otrok ter odraslih

RKS – OZ Slovenska Bistrica izvaja letovanje otrok in odraslih od leta 1955 v MPD Frankopan Punat na otoku Krku in v MZL RKS Debeli rtič: zdravstveno letovanje na predlog zdravnika, socialno letovanje iz sredstev donacij in humanitarne akcije RKS »Peljimo jih na morje« in samoplačniško letovanje.

Zdravstveno letovanje je še posebej priporočljivo za otroke s pogostimi obolenji dihal in drugimi respiratornimi boleznimi, okvarami lokomotornega aparata in alergičnimi obolenji.

Pomembno je, da so otroci v družbi sovrstnikov, da širijo krog prijateljev, da skozi različne aktivnosti razvijajo svoje potenciale, da se počutijo enakovredni. Otrokom in odraslim zdravstveno ter socialno letovanje pomeni zdravljenje, krepitev samopodobe, socializacijo, omogoči nove socialne stike.

Postaje Rdečega križa

Postaje predstavljajo metodo dela Rdečega križa, kjer se izvaja predvsem zdravstveno-preventivna, psihosocialna in svetovalna dejavnost. Udeleženci se vključujejo v različne organizirane programe oziroma dejavnosti. Na postajah Rdečega križa izvajamo meritve krvnega tlaka, sladkorja v krvi, holesterola in trigliceridov; udeleženci meritev so deležni krajšega strokovnega informiranja in svetovanja s področja varovanja ter krepitve zdravja.

Zdravstveno-preventivna dejavnost Rdečega križa

Varstvo in zaščita prebivalcev ob elementarnih in drugih nesrečah

RKS – OZ Slovenska Bistrica izvaja predavanja in delavnice zdravstveno-preventivne narave o škodljivosti ter odvisnosti od alkohola, cigaret, mamil, o AIDS-u, zdravem načinu življenja, razvojnih značilnostih otrok, odnosih med partnerji, zdravi spolnosti, motnjah hranjenja; delavnice »Močnejši od droge«, delavnice za oblikovanje samopodobe, delavnice prve pomoči; predavanja: demenca, osteoporoza, inkontinenca, rak pri moškem in ženski, zdrav način življenja, kaj storiti zase in za kvalitetno življenje, predavanja o boleznih srca in ožilja ...

Pomembno javno pooblastilo je uveljavljanje doktrine in širjenje znanj prve pomoči. Obvladovanje ukrepov v prvi pomoči pomeni vsakodnevno pripravljenost za samopomoč ali pomoč drugemu in je v vsakodnevnem življenju zelo pomembna. Človeško življenje je eno samo in kot tako najvišja vrednost. To poudarja tudi temeljno načelo doktrine zaščite, reševanja in pomoči: »Ob nesrečah imata zaščita in reševanje človeških življenj prednost pred drugimi zaščitnimi in reševalnimi ukrepi.« Izvajajo tečaje prve pomoči na delovnem mestu, tečaje za bolničarje, za bodoče voznike motornih vozil, osnovne tečaje prve pomoči in tečaje temeljnih postopkov oživljanja z uporabo defibrilatorja. Usposabljaajo ekipe prve pomoči Civilne zaščite in Rdečega križa ter organizirajo preverjanja usposobljenosti.

Ekipe prve pomoči Rdečega križa

Je usposobljena v 70-urnem tečaju za bolničarje in pripravljena za hitre intervencije nudenja prve pomoči v primeru večjih – množičnih naravnih in drugih nesreč, v pomoč ekipi nujne medicinske pomoči. *Veseli bodo, če se ekipi pridružijo novi člani.*

Projekti, delavnice in predavanja za mlade

Vsebine delavnic in predavanj se nanašajo na preprečevanje zlorabe tobaka, alkohola in drog, preprečevanje okužbe z virusom HIV in ostalimi spolno prenosljivimi boleznimi – odnosi med spoloma in zdrava spolnost, razumevanje ter preprečevanje stigmatizacije in diskriminacije, učenje prve pomoči in temeljnih postopkov oživljanja, širjenje znanj o humanitarnem gibanju, kreativno preživljanje prostega časa in razvoj ustvarjalnosti, vrednot in samopodobe. RKS – OZ Slovenska Bistrica z mladimi izvaja projekte: Mladi in humanost kot zrcalo samopodobe – spoznavajmo drugačnost, YABC Mladi za boljši svet, Od potreb do akcije, Samo eno življenje imaš, pazi, kako z njim ravnaš, Drobtinica in program EFEKT (cilj programa je zmanjševanje škodljive uporabe alkohola med mladoletnimi osebami).

ŽUPNIJSKA KARITAS

Na območju Upravne enote Slovenska Bistrica deluje Dekanijska Karitas, ki se sestaja enkrat mesečno za pregled dela vseh Župnijskih Karitas. V Dekanijsko Karitas so vključene:

- Župnijska Karitas (ŽK) Slovenska Bistrica;
- ŽK Zg. Polskava;
- ŽK Tinje;
- ŽK Zg. Ložnica;
- ŽK Črešnjevce;
- ŽK Šmartno na Pohorju;
- ŽK Poljčane;
- ŽK Makole.

V okviru Župnijske Karitas Slovenska Bistrica delujejo naslednje skupine:

- Al-anon, to je podporna skupina za pomoč svojcem alkoholikov (sestaja se vsak torek med 18.00 in 20. uro – zimski čas in med 19.00 ter 21.00 uro – poletni čas);
- Skupina za druženje v enoti Doma Jožeta Potrča Slovenska Bistrica (vsak tretji torek v mesecu);
- Ročnodelska skupina Spominčice, ki izdelujejo cvetje, voščilnice in druga priložnostna spominska darila (sestaja se vsak petek ob 10. uri);
- Skupina za izobraževanje za pomoč učencem z učnimi težavami – po potrebi;
- Okrasna skupina za krasitev cerkva.

Župnijska Karitas nudi pomoč ljudem v stiski tudi z delitvijo prehrabnih paketov vsako prvo sredo v mesecu in oblačil ob ostalih sredah v mesecu. Vsako leto pomagamo družinam z nakupom šolskih potrebščin in po zmožnostih pri plačilu položnic za osnovne življenjske potrebščine.

Župnijska Karitas enkrat letno organizira srečanje starejših in bolnih, prostovoljci Karitasa pa obiskujejo bolne in ostarele tudi na domu. Delo v okviru Župnijske Karitas je res pestro, zato bi bili zelo veseli novih prostovoljcev. Potrebno je imeti odprto srce, roke in oči, da vidimo sočloveka v stiski ter mu znamo pomagati po najboljših močeh.

SEZNAM KONTAKTOV

ZDRAVSTVENA OSKRBA

Tabela 1: Kontakti – ZDRAVSTVENA OSKRBA

NAZIV IN NASLOV		KONTAKT	OPIS
URGENCA			
		112	
ZDRAVSTVENI DOMOVI			
ZDRAVSTVENI DOM SLOVENSKA BISTRICA		02 843 27 00 zd-sb.bistrica@siol.net	Temeljni izvajalec javne zdravstvene službe na primarni ravni zdravstvene dejavnosti v občini Slovenska Bistrica.
Partizanska ulica 30, 2310 Slovenska Bistrica			
BOLNIŠNICE			
UKC MARIBOR		02 321 10 00	Bolnišnična in ambulantno-specialistična zdravstvena oskrba na sekundarni ravni.
Ljubljanska ulica 2, 2000 Maribor			
CENTRI ZA KREPITEV ZDRAVJA			
CENTER ZA KREPITEV ZDRAVJA ZD SLOVENSKA BISTRICA		02 843 27 17 031 695 392 silvija.lunder@zd-sb.si	Samostojna enota v okviru ZD Slovenska Bistrica, ki povezuje strokovnjake in zdravstveno-vzgojne programe za vse populacijske skupine ter zagotavlja usklajeno, optimalno in učinkovito zdravstveno-vzgojno obravnavo ter izvajanje aktivnosti krepitve zdravja in zmanjševanja neenakosti v zdravju vseh populacijskih skupin v občini Slovenska Bistrica.
Partizanska ulica 30, 2310 Slovenska Bistrica			
ZASTOPNIK PACIENTOVIH PRAVIC			
VLASTA CAFNIK		051 217 424 vlasta.cafnik@nijz.si	
Ljubljanska ulica 4/II; 2000 Maribor			
ADELA POSTRUŽNIK		030 464 204 adela.postruznik@nijz.si	
Ljubljanska ulica 4/II; 2000 Maribor			

SOCIALNO-EKONOMSKA POMOČ

Tabela 2: Kontakti – SOCIALNO-EKONOMSKA POMOČ

NAZIV IN NASLOV	KONTAKT	OPIS
CENTRI ZA SOCIALNO DELO		
CENTER ZA SOCIALNO DELO SLOVENSKA BISTRICA Ljubljanska cesta 16, 2310 Slovenska Bistrica	02 805 07 63 gpcsd.slovb@gov.si	Opravlja socialno-varstveno dejavnost za območje Občine Slovenska Bistrica.
ZAVOD RS ZA ZAPOSLOVANJE		
URAD ZA DELO SLOVENSKA BISTRICA Tomšičeva ulica 9, 2310 Slovenska Bistrica	02 840 21 10 gpzrszmaribor@ess.gov.si	Izvajanje strokovnih in operativnih nalog s področja dejavnosti Zavoda na svojem območju. Spremlja in proučuje gibanje zaposlenosti in brezposelnosti ter svetuje in nudi strokovno in operativno pomoč uradom za delo v okviru območnih služb ter sodeluje z delodajalci, izvajalci dejavnosti Zavoda in regionalnimi oziroma lokalnimi subjekti na trgu dela.
DOMOVI STAREJŠIH OBČANOV		
DOM DR. JOŽETA POTRČA POLJČANE Potrčeva ul. 1, 2319 Poljčane	02 829 59 20 info@dom-poljcan.si	Dom starejših občanov, dnevno varstvo, pomoč na domu.
NEVLADNE ORGANIZACIJE		
ŽUPNIJSKA KARITAS SLOVENSKA BISTRICA Trg Alfonza Šarha 6, 2310 Slovenska Bistrica	041 488 193 zupnija.slovenska.bistrica@gmail.com	Dobrodelna organizacija rimo-katoliške cerkve z namenom uresničevanja karitativnega in socialnega poslanstva cerkve.
RDEČI KRIŽ SLOVENIJE – OBMOČNO ZDRUŽENJE SLOVENSKA BISTRICA Partizanska ul. 21, 2310 Slovenska Bistrica	041 723 565 slov-bistrica.ozrk@ozrks.si	Samostojna, nevladna, humanitarna organizacija za pomoč ljudem v stiski.
DRUŠTVA		
DRUŠTVO ZA IZBOLJŠANJE KVALITETE ŽIVLJENJA RE VEDI Tomšičeva ul. 4, 2310 Slovenska Bistrica		
DRUŠTVO ZA PROMOCIJO ZDRAVJA IMPOL Partizanska ulica 38, 2310 Slovenska Bistrica		
DRUŠTVO BRUSNICA SLOVENSKA BISTRICA Trg svobode 16, 2310 Slovenska Bistrica		
DRUŠTVO ZA-VEST, HUMANITARNO DRUŠTVO		

NAZIV IN NASLOV	KONTAKT	OPIS
Trg svobode 48, 2310 Slovenska Bistrica		
DRUŠTVO SOŽITJE – DRUŠTVO ZA POMOČ OSEBAM Z MOTNJAMI V DUŠEVNEM RAZVOJU SLOVENSKA BISTRICA Čopova ulica 12, 2310 Slovenska Bistrica	02 843 00 53 sozitie.sb@siol.net	Društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Slovenska Bistrica.
DRUŠTVO UPOKOJENCEV SLOVENSKA BISTRICA Leskovarjeva ulica 1, 2310 Slovenska Bistrica	02 818 12 38 031 819 360	
DRUŠTVO VINTGAR Trg svobode 26, 2310 Slovenska Bistrica	041 891 702 info@vintgar.org	
DRUŠTVO INVALIDOV ČREŠNJEVEC Črešnjevec 94, 2310 Slovenska Bistrica	02 818 20 23 di.cres94@gmail.com	
DRUŠTVO INVALIDOV SLOVENSKA BISTRICA Leskovarjeva ulica 10, 2310 Slovenska Bistrica	02 818 20 23 din.sb@triera.net	
CENTER MOST, ZAVOD ZA MEDGENERACIJSKO POVEZOVANJE Trg svobode 26, 2310 Slovenska Bistrica	031 249 121	
ZDRAVSTVENO-SVETOVALNI ZAVOD MERC, VISOLE Visole 166, 2310 Slovenska Bistrica	zavod.merc@gmail.com	
DRUŠTVO FIT ZA FIZIČNO IN MENTALNO KONDICIJO Lušečka vas 35, 2319 Poljčane		
ČLOVEKOLJUBNO DRUŠTVO KLIC V SILI Bistriška cesta 58, 2319 Poljčane	040 950 026 drustvoklicvsili@gmail.com	
MEDGENERACIJSKO DRUŠTVO MAVRICA – POLJČANE Bistriška cesta 91, 2319 Poljčane	031 343 774 03 703 34 07 md.mozaikgeneracij@gmail.com marjana.smajs@gmail.com	
DRUŠTVO PLAMEN ŠTATENBERG Mostečno 37, 2321 Makole		
TWIRLING IN MAŽORETNI KLUB PET ELEMENTOV Vrhloga 25, 2310 Slovenska Bistrica		Društvo za športni ples.
ALPINISTIČNI KLUB SLOVENSKA BISTRICA Tomšičeva ulica 20, 2310 Slovenska Bistrica		
TABORNIŠKO DRUŠTVO ROD ČRNO JEZERO Trg svobode 16, 2310 Slovenska Bistrica		

NAZIV IN NASLOV	KONTAKT	OPIS
STRELSKO ŠPORTNO DRUŠTVO ASPO Čopova ulica 9, 2310 Slovenska Bistrica		Društvo za miselne športe.
LIONS KLUB SLOVENSKA BISTRICA Partizanska ulica 22, 2310 Slovenska Bistrica		
ČLOVEKOLJUBNO DRUŠTVO KLIC V SILI Bistriška c.58, 2310 Slovenska Bistrica		Društva za pomoč in samopomoč.
QUAD KLUB POLSKAVA Gubčeva ulica 2, 2310 Slovenska Bistrica		
OBČINE		
OBČINA SLOVENSKA BISTRICA Kolodvorska ul. 10 2310 Slovenska Bistrica	02 843 28 00 obcina@slov-bistrica.si	
OBČINA MAKOLE Makole 32, 2321 Makole	02 802 92 00 obcina@obcina-makole.si	
OBČINA POLJČANE Bistriška c. 65, 2319 Poljčane	02 802 92 26 obcina@poljcane.si	
OBČINA OPLOTNICA Goriška c. 4, 2317 Oplotnica	02 845 09 00 obcina@oplotnica.si	

DUŠEVNO ZDRAVJE, ODVISNOST

Tabela 3 Kontakti – DUŠEVNO ZDRAVJE, ODVISNOST

NAZIV IN NASLOV	KONTAKT	OPIS
KOORDINATORJI OBRAVNAVE V SKUPNOSTI NA PODROČJU ZAKONA O DUŠEVNEM ZDRAVJU		
CENTER ZA SOCIALNO DELO SLOVENSKA BISTRICA Ljubljanska cesta 16, 2310 Slovenska Bistrica	02 805 07 63 blanka.rupar@gov.si	
URGENTNA PSIHIATRIČNA AMBULANTA V OKVIRU PSIHIATRIČNIH BOLNIŠNIC		
PSIHIATRIČNA AMBULANTA UKC MARIBOR Ljubljanska ul. 2, 2310 Slovenska Bistrica	02 321 11 33 http://www.ukc-mb.si/	
PSIHIATRIČNE BOLNIŠNICE IN ODDELKI ZA ZDRAVLJENJE ODVISNOSTI		
PSIHIATRIČNA BOLNIŠNICA UKC MARIBOR Ljubljanska ul. 2, 2310 Slovenska Bistrica	02 321 11 33 http://www.ukc-mb.si/	
ZDRAVSTVENI DOM MARIBOR, DISPANZER ZA ZDRAVLJENJE ALKOHOLIZMA IN DRUGIH ODVISNOSTI Sodna ulica 13, 2000 Maribor	02 228 62 39	
VARSTVENO-DELOVNI CENTER		
VDC POLŽ MARIBOR Park mladih 4, 2000 Maribor	02 320 86 50 vdc.polz@vdcpolz.si	
VDC POLŽ MARIBOR ENOTA SLOVENSKA BISTRICA Kolodvorska ulica 31 D, 2310 Slovenska Bistrica	02 818 01 05	
DRUŠTVA, USTANOVE IN KLUBI ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV		
ANONIMNI ALKOHOLIKI SLOVENIJE AA p. p. 3512	01 433 82 25 info@aa-slovenia.si	
AL-ANON Trg svobode 26, 2310 Slovenska Bistrica	02 843 11 46	
ALKOHOLOŠKA AMBULANTA MARIBOR Ob železnici 30, 2000 Maribor	02 321 10 76	
TELEFONI ZA POMOČ V STISKI		
PSIHOLOŠKA SVETOVALNICA POSVET	031 704 707, vsak delovni dan od 8. do 15. ure info@posvet.org	Svetovalnica za pomoč osebam v duševni stiski – naročanje po telefonu ali e-pošti.
SOS TELEFON	080 11 55 ali (01) 544 3513 www.drustvo-sos.si , drustvo.sos@drustvo-sos.si	Telefon za ženske, otroke in žrtve nasilja.

NAZIV IN NASLOV	KONTAKT	OPIS
	031 722 333 mobing@drustvo-sos.si	Svetovanje v primerih nasilja na delovnem mestu (vsak torek od 17.00 do 20.00).
ZAUPNI TELEFON SAMARIJAN	116 123 www.telefon-samarijan.si	Svetovanje ljudem v duševni stiski.
TOM – TELEFON OTROK IN MLADOSTNIKOV	116 111 www.e-tom.si , www.zpms.si , tom@zpms.si	Zaupni telefon za otroke in mlade v stiski.
ZAVOD EMMA	080 21 33 www.zavod-emma.si , zavod.emma@siol.net	Nudenje strokovne in brezplačne pomoči otrokom, mladostnikom, mladostnicam in ženskam žrtvam nasilja. Poleg nudenja psihosocialne strokovne pomoči žrtvam nasilja se aktivnosti izvajajo tudi na preventivnem področju.
KLIC V DUŠEVNI STISKI	01 520 9 900	Na pomoč je možno poklicati ne glede na vzrok duševne stiske.
ZAUPNI TELEFON ZA TE	01 234 9 783	Nudenje pomoči ljudem v stiski.
SVETOVALNICA		
PSIHOLOŠKA SVETOVALNICA POSVET	031 704 707, vsak delovni dan od 8. do 15. ure info@posvet.org	Svetovalnica za pomoč osebam v duševni stiski.
TU SMO ZATE Ipavčeva ulica 18, 3000 Celje	031 778 772 svetovalnica@nijz.si	Psihološka svetovalnica za odrasle v duševni stiski.
SPLETNE STRANI		
www.med.over.net		Spletno svetovanje na področju zdravstva, sociale, prava in drugih področij za kakovostno življenje.
www.nebojse.si		Nabor različnih vsebin s področja duševnih težav.
www.tosemjaz.net		Spletno svetovanje mladim na področju duševnega in telesnega, spolnega zdravja ter medosebnih odnosov.
www.nijz.si		Nabor različnih tem s področja javnega zdravja.

GIBANJE

Tabela 4: Kontakti – GIBANJE

NAZIV IN NASLOV	KONTAKT	OPIS
ŠPORTNA DRUŠTVA		
Atletsko društvo Slovenska Bistrica	031 654 296	Partizanska 35, 2310 Slovenska Bistrica
Društvo za telesno vzgojo Zg. Polskava	041 574 427	Mladinska ulica 12, 2314 Zg. Polskava
Društvo za ameriški nogomet Werewolves	040 431 087	Ul. Anice Černejeve 18, 2310 Slovenska Bistrica
Društvo borilnih veščin Mu Shin Slovenska Bistrica	040 526 825	Vinterjeva 11, 2314 Zg. Polskava
Planinsko društvo Slovenska Bistrica	planinsko.drustvo.slovenskabistrica@siol.net	Partizanska ul. 1, 2310 Slovenska Bistrica
Planinsko društvo "Pohorje" Zgornja Polskava	drago.celan@ario.net	Jurčičeva ulica 6, 2314 Zgornja Polskava
Potapljaško društvo VS Dive Team	041 793 984	Pretrež 2, 2310 Slovenska Bistrica
Ribiška družina Slovenska Bistrica	rds1b@siol.net	Partizanska cesta 39, 2310 Slovenska Bistrica
Strelsko društvo Impol Slovenska Bistrica	031 887 437	Gradišče 1, 2310 Slovenska Bistrica
Strelsko društvo Zgornja Polskava		Mladinska ulica 12, 2314 Zg. Polskava
ŠD Laporje	040 397 982	Hošnica 4, 2318 Laporje
ŠD Črešnjevec	031 424 803	Črešnjevec 41, 2310 Slovenska Bistrica
ŠD Križni Vrh	041 380 703	Križni Vrh 33, 2318 Laporje
ŠD Tinje	sd tinje@gmail.com	Tinje 2, 2316 Zg. Ložnica
ŠD društvo Videž-Cigonca	041 432 858	Videž 24, 2310 Slovenska Bistrica
Športno jadralno društvo Kebelj	041 613 786	Kebelj 4 A, 2317 Oplotnica
ŠD Kebelj	031 351 922	Kebelj 26 A, 2317 Oplotnica

NAZIV IN NASLOV	KONTAKT	OPIS
ŠD Paprika		Gradišče 8, 2310 Slovenska Bistrica
ŠD Visole Slovenska Bistrica	drustvo.visole@gmail.com	
ŠD SONCE - Šport za vse	02 818 53 69	Ljubljanska cesta 80, 2310 Slovenska Bistrica
ŠD Zgornja Ložnica		Gladomes 29, 2316 Zg. Ložnica
Društvo za promocijo zdravja IMPOL Slovenska Bistrica	051 683 132	Partizanska ulica 38, 2310 Slovenska Bistrica
ŠD Vrhole-Preloge	040 470 888	Vrhole pri Slov. Konjicah 29, 2316 Zgornja Ložnica
ŠD Želodjek	040 238 453	Dolgi Vrh 2, 2318 Laporje

VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNE INSTITUCIJE

Tabela 6: Kontakti: Vzgojno-izobraževalne institucije

NAZIV IN NASLOV	KONTAKT	OPIS
VRTCI		
Vrtec Otona Župančiča Slovenska Bistrica	(02) 805 14 20	Zidanškova 1A, 2310 Slovenska Bistrica
Vrtec Slovenska Bistrica - enota Ciciban	(02) 805 14 40	Tomšičeva ulica 1, 2310 Slovenska Bistrica
Vrtec Otona Župančiča Slovenska Bistrica - enota Sonček, dislociran oddelek		Ozka ulica 7, 2310 Slovenska Bistrica
Vrtec Otona Župančiča Slovenska Bistrica - enota Čebelica	(02) 805 14 48	Tomšičeva ulica 12, 2310 Slovenska Bistrica
Vrtec Otona Župančiča Slovenska Bistrica - enota Zgornja Ložnica	(02) 805 14 08	Zgornja Ložnica 43, 2316 Zgornja Ložnica
Vrtec Otona Župančiča Slovenska Bistrica - enota Studenice	(02) 803 34 65	Studenice 53, 2319 Poljčane
Vrtec Otona Župančiča Slovenska Bistrica - enota Tinje	(02) 805 14 05	Veliko Tinje 30, 2316 Zgornja Ložnica
Vrtec Otona Župančiča Slovenska Bistrica - enota Zg. Polskava	(02) 803 34 80	Ingoličeva ulica 7, 2314 Zgornja Polskava
Vrtec Otona Župančiča Slovenska Bistrica - enota Sp. Polskava	(02) 803 34 75	Spodnja Polskava 240, 2331 Pragersko
Vrtec Otona Župančiča - enota Prihova	(02) 803 36 58	Prihova 1, 2317 Oplotnica
Vrtec Otona Župančiča Slovenska Bistrica - enota Pragersko	(02) 803 34 87	Pionirska ulica 13, 2331 Pragersko
Vrtec Otona Župančiča Slovenska Bistrica - enota Poljčane	(02) 803 34 55	Dravinjska cesta 28, 2319 Poljčane
Vrtec Otona Župančiča Slovenska Bistrica - enota Kebelj	(02) 803 36 50	Kebelj 23, 2317 Oplotnica
Vrtec Otona Župančiča - enota Mlinček	(02) 803 34 50	Ulica Pohorskega bataljona 23, 2317 Oplotnica
Vrtec Otona Župančiča - enota Krtek	(02) 803 34 70	Makole 39, 2321 Makole
Vrtec Otona Župančiča - enota Šmartno	(02) 803 32 31	Šmartno na Pohorju 24 a, 2315 Šmartno na Pohorju

NAZIV IN NASLOV	KONTAKT	OPIS
OSNOVNE ŠOLE		
Osnovna šola Pohorskega odreda Slovenska Bistrica	(02) 805 03 80	Kopališka ulica 1, 2310 Slovenska Bistrica
2. osnovna šola Slovenska Bistrica	(02) 805 16 80	Šolska ulica 5, 2310 Slovenska Bistrica
Osnovna šola Minke Namestnik-Sonje	(02) 805 04 70	Partizanska ulica 20, 2310 Slovenska Bistrica
Osnovna šola dr. Jožeta Pučnika Črešnjevec	(02) 805 51 50	Črešnjevec 47, 2310 Slovenska Bistrica
Osnovna šola Pohorskega odreda Slovenska Bistrica, podružnična šola Zgornja Ložnica	(02) 843 02 02	Zgornja Ložnica 43, 2316 Zgornja Ložnica
OŠ Laporje	(02) 829 58 50	Laporje 31, 2318 Laporje
Osnovna šola Antona Ingoliča	(02) 803 31 20	Spodnja Polskava 240, 2331 Pragersko
Osnovna šola Antona Ingoliča	(02) 803 31 60	Pionirska ulica 13, 2331 Pragersko
OŠ Tinje	(02) 843 14 87	Veliko Tinje 29, 2316 Zgornja Ložnica
Osnovna šola Šmartno na Pohorju	(02) 803 32 30	Šmartno na Pohorju 24a, 2315 Šmartno na Pohorju
Osnovna šola Kajetana Koviča Poljčane	(02) 829 58 10	Dravinjska cesta 26, 2319 Poljčane
Osnovna šola Pohorskega Bataljona Oplotnica	(02) 803 33 50	Ulica Pohorskega bataljona 19, 2317 Oplotnica
Osnovna šola Pohorskega Bataljona Oplotnica, podružnica Kebelj	(02) 845 02 03	Kebelj 23, 2317 Oplotnica
Osnovna šola Pohorskega Bataljona Oplotnica, podružnica Prihova	(02) 801 95 16	Prihova 1, 2317 Oplotnica
SREDNJE ŠOLE		
Srednja šola Slovenska Bistrica	(02) 843 20 70	Ulica dr. Jožeta Pučnika 21, 2310 Slovenska Bistrica

VIRI IN LITERATURA

1. Nadgradnja in razvoj preventivnih programov ter njihovo izvajanje v primarnem zdravstvenem varstvu in lokalnih skupnostih – Vsebinska izhodišča za izvedbo projektnih aktivnosti Sonja Dravec, Zalka Drglin, Jerneja Farkaš Lainščak, Martina Horvat, Ivanka Huber, Nuša Konec Juričič, Jožica Maučec Zakotnik, Barbara Mihevc Ponikvar, Rok Poličnik, Rade Pribaković Brinovec, Vesna Pucelj, Klara Rebernik, Saška Roškar, Sonja Tomšič, Polonca Truden Dobrin, Sanja Vrbovšek; Ljubljana, NIJZ, 2017 (str. 1).
2. Javni razpis za izbor operacij »Nadgradnja in razvoj preventivnih programov ter njihovo izvajanje v primarnem zdravstvenem varstvu in lokalnih skupnostih« Ljubljana MZ.2017 (dosegljivo: http://www.mz.gov.si/si/pogoste_vsebine_za_javnost/javne_objave/javni_razpisi_s_podrocja_zdravja/, pridobljeno: 13.10.2017 in 17.11.2017 – sprememba JR).
3. Zdrava skupnost, Priročnik za razvoj skupnostnega pristopa k zdravju, uredila Majda Pahor, Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2018 (str. 45–59):
 - a. <http://www.program-svit.si> / (dostop: 15. 6. 2018).
 - b. https://dora.onko-i.si/fileadmin/user_upload/nova_zlozenka_oktober_2017/Dora_SLO_web.pdf (dostop: 15. 6. 2018).
 - c. <https://zora.onko-i.si/> (dostop: 15. 6. 2018).

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

www.eu-skladi.si

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in
Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada